

**ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҰЛТТЫҚ БАНКІ**

**2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА
АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒАРЛАНДЫРЫЛҒАН
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК**

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

МАЗМҰНЫ

БЕТ

БАСШЫЛЫҚТЫҢ 2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ БЕКІТУГЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ РАСТАУЫ	1
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАРДЫҢ ЕСЕБІ	2-3
2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК:	
Пайда мен зиян туралы шоғырландырылған есеп	4
Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп	5
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп	6
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп	7-8
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп	9-10
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер	11-86

БАСШЫЛЫҚТЫҢ 2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ БЕКІТУГЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ РАСТАУЫ

Басшылық Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – «ҚҰБ») және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі ҚҰБ және оның еншілес ұйымдары бірігіп – «ҚҰБ») 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күні аяқталған жыл үшін оның қызметінің нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысын және капиталдағы өзгерістерді шынайы көрсететін шоғырландырылған қаржылық есептілікті шоғырландырылған қаржылық есептіліктің 2-ескертпесінде сипатталған Шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасаудың қағидаттарына (бұдан әрі – «Есептілікті жасау қағидаттары») сәйкес дайындауға жауап береді.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық:

- есеп саясатының қағидаттарын дұрыс таңдауды және қолдануды қамтамасыз ету;
- ақпараттың, оның ішінде есеп саясаты туралы деректердің осындай ақпараттың орындылығын, шынайылығын, салыстырмалылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда ұсынылуы;
- Есептілікті жасау қағидаттары талаптарының сақталуы; және
- Ұлттық Банк өз қызметін таяу болашақта жалғастыратын болады деген жорамалға қарай шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін жауапкершілік атқарады.

Басшылық сондай-ақ:

- Ұлттық Банктегі ішкі бақылаудың тиімді және сенімді жүйесін әзірлеу, енгізу және қолдау көрсету;
- Ұлттық Банктің қаржылық жағдайы туралы ақпаратты кез келген уақытта жеткілікті деңгейдегі дәлдікпен дайындауға және Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігінің Есептілікті жасау қағидаттарының талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесіне қолдау көрсету;
- бухгалтерлік есептің Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізілуі;
- Ұлттық Банк активтерінің сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі ақылға сыйымды барлық ықтимал шаралардың қолданылуы; және
- қаржылық және өзге де теріс пайдалану фактілерін анықтау және алдын алу үшін жауапкершілік атқарады.

Осы 2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікті Басшылық 2014 жылғы 14 наурызда бекітті.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Қ.Н. Келімбетов

Төраға

2014 жылғы 14 наурыз

Алматы қ., Қазақстан

С.К. Рахметова

Бас бухгалтер

2014 жылғы 14 наурыз

Алматы қ., Қазақстан

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінің Басқармасына

Біз Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және оның еншілес кәсіпорындарының (бұдан әрі бірлесіп – «Ұлттық Банк» деп аталады) 2013 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған қаржылық есепті, сол күні аяқталған жыл үшін пайда мен зиян, жиынтық кіріс, капиталдағы өзгерістер және акша қаражатының қозғалысы туралы тиісті шоғырландырылған есептерді, сондай-ақ есеп саясатының негізгі қағидаттары және басқа да түсіндірме ескертулерді қамтыған шоғырландырылған қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік бойынша басшылық жауапкершілігі

Ұлттық Банк басшылығы осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауға және оның шоғырландырылған қаржылық есептілікке 2-ескертпеде сипатталған Шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау қағидаттарына (бұдан әрі – «Есептілік жасау қағидаттары») сәйкес болуына жауапкершілік атқарады және алаяқтық немесе қателесуден болатын айтарлықтай бұрмалаушылықсыз шоғырландырылған қаржы есептілігін дайындауды қамтамасыз ететін басшылық айқындаған ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Аудиторлар жауапкершілігі

Біздің міндетіміз біз жүргізген аудит негізінде осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің шынайылығы туралы пікірімізді білдіруден тұрады. Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргіздік. Бұл стандарттар аудиторлардың этикалық нормаларды міндетті сақтауын, сондай-ақ шоғырландырылған қаржылық есептілікте айтарлықтай бұрмалаушылықтың жоқ екендігіне жеткілікті дәрежеде көз жеткізу мақсатында аудитті жоспарлауды және жүргізуді талап етеді.

Аудитке шоғырландырылған қаржылық есептілікке сандық көрсеткіштер мен ескертпелерге қатысты аудиторлық дәлелдемелер алу үшін қажетті рәсімдерді жүргізу кіреді. Тиісті рәсімдерді тандап алу қаржы саласындағы асыра пайдаланушылық немесе қателердің салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктің айтарлықтай бұрмалану тәуекелін бағалауды қоса алғанда аудитордың кәсіби пайымдауына негізделеді. Мұндай тәуекелдерді бағалау, ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында шоғырландырылған қаржылық есептілікті осы жағдайларда қолданылатын аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында дайындауға және шынайы ұсынуға ішкі бақылау жүйесін қарау кіреді. Аудитке, сондай-ақ қолданылатын есеп саясатының заңдылығын және басшылық тарапынан жіберілген кемшіліктердің негізділігін бағалау, сондай-ақ, тұтастай алғанда, шоғырландырылған қаржылық есептілік ұсынуды бағалау кіреді.

Біз өзіміз алған аудиторлық дәлелдер осы шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір білдіру үшін жеткілікті және тиісті негіздеме болып табылады деп есептейміз.

Пікір

Пікірімізше, қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінің 2013 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын және сондай-ақ сол күні аяқталған жыл үшін қызметінің оның қаржылық нәтижелері мен ақша қаражаты қозғалысын Есептілік жасау қағидаттарына сәйкес барлық елеулі қатынастарда әділ және дұрыс көрсетеді.

Басқа мәселелер

Ұлттық Банкінің 2012 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржы есептілігі аудитін басқа аудитор жүргізген және 2013 жылдың 15 наурызында сол қаржы есептілігіне жетілдірілмеген пікір білдірген.

«Делойт» ЖШС
Қазақстан Республикасында аудиторлық
қызметпен айналысуға берілген мемлекеттік лицензия
нөмірі 0000015, сериясы МФЮ - 2,
Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі
2006 жылғы 13 қыркүйекте берген

Бекенов Нұрлан
Жоба бойынша әріптес
Қазақстан Республикасының
білікті аудиторы
№0082 біліктілік куәлігі,
«Делойт» ЖШС
Бас директоры

2014 жылғы 14 наурыз
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ПАЙДА ЖӘНЕ ЗИЯН ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ескертпе	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Пайыздық кірістер	4	67,360,690	70,875,297
Пайыздық шығыстар	4	(2,509,457)	(8,608,108)
Таза пайыздық кіріс		64,851,233	62,267,189
Комиссиялық кірістер	5	8,476,111	9,977,205
Комиссиялық шығыстар	6	(1,738,889)	(651,801)
Таза комиссиялық кіріс		6,737,222	9,325,404
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдарымен операциялардан түскен таза пайда	7	26,092,065	10,836,772
Сату үшін қолда бар қаржы активтерімен операциялардан түскен таза пайда	8	3,792,411	7,059,042
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялардан болған зиян	22	-	(15,170,270)
Қауымдасқан ұйымдардың (зиянындағы)/пайдасындағы үлес		(8,774)	119,590
Басқа да операциялық (шығыстар)/кірістер, нетто	9	(5,199,507)	4,745,632
Операциялық кірістер		96,264,650	79,183,359
Құнсыздануға арналған резервтерді (қалыптастыру)/қалпына келтіру	10	(214,414)	1,775,893
Банкноттар мен монеталарды шығару шығыстары	11	(6,957,465)	(8,915,829)
Тысқары ұйымдарды қаржыландыру	12	(198,482)	(182,017)
Қызметкерлерге арналған шығыстар	13	(18,645,018)	(17,929,143)
Амортизация және тозу		(2,677,794)	(2,314,493)
Басқа да жалпы және әкімшілік шығыстар	14	(6,471,146)	(5,714,907)
Салық салғанға дейінгі пайда		61,100,331	45,902,863
Пайдаға салынатын салық бойынша шығыс	15	(901,236)	(1,433,185)
Бір жылдағы пайда		60,199,095	44,469,678
Мыналарға қатысты пайда/(зиян):			
- Ұлттық Банктің меншік иелеріне		59,993,945	44,474,558
- бақыланбайтын үлестерге		205,150	(4,880)
Бір жылдағы пайда		60,199,095	44,469,678

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Қ.Н. Келімбетов
Төраға

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2014 жылғы 14 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

2014 жылғы 14 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

11-86-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Бір жылдағы пайда	60,199,095	44,469,678
Пайдаға салынатын салықты шегергендегі басқа да жиынтық кіріс		
Шетел валютасын қайта бағалаудан түскен таза пайда	12,538,692	92,359,477
Бағалы металдарды қайта бағалаудан түскен таза (зиян)/пайда	(268,583,692)	44,694,546
Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резерв:		
- әділ құнның таза өзгеруі	(3,336,811)	(9,093,464)
- пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған әділ құнның таза өзгеруі	(3,792,411)	(7,059,042)
- пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған құнсыздану	98,270	-
Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау	6,901,130	-
Пайдаға салынатын салықты шегергендегі бір жылдағы басқа да жиынтық (зиян)/кіріс	(256,174,822)	120,901,517
Бір жылдағы жалпы (зиянның)/кірістің жиынтығы	(195,975,727)	165,371,195
Мыналарға жататын жалпы (зиянның)/кірістің жиынтығы:		
- Ұлттық Банктің меншік иелеріне	(196,180,877)	165,376,075
- бақыланбайтын үлестерге	205,150	(4,880)
Бір жылдағы жалпы (зиянның)/кірістің барлығы	(195,975,727)	165,371,195

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Қ.Н. Келімбетов
Төраға

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2014 жылғы 14 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

2014 жылғы 14 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

11-86-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ескертпе	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
АКТИВТЕР			
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты		20,771,701	9,969,355
Алтын	17	855,239,300	926,815,525
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	18	778,600,511	735,238,828
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	19	485,690,789	302,392,225
Кері репо мәмілелері	20	573,139,668	578,002,980
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	21	2,214,257,326	2,636,135,268
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар	22	57,980,208	56,155,772
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	41	355,832	186,770
Негізгі құрал-жабдықтар және материалдық емес активтер	23	53,453,209	39,114,304
Ағымдағы салықтық актив		325,080	192,814
Кейінге қалдырылған салықтық актив		4,510	86,489
Басқа да активтер	24	15,014,904	10,686,518
Активтердің жиынтығы		5,054,833,038	5,294,976,848
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Айналыстағы ақша	25	1,763,275,779	1,737,000,230
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты	26	1,088,063,218	1,010,832,334
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	19	252,414	269,103
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	27	749,020,680	606,710,642
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	28	299,374,819	177,848,958
Клиенттердің шоттары	29	89,426,291	359,938,341
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	30	3,597,913	168,354,440
Кепілдік беру қорының резервтері	31	133,658,087	97,661,126
Ағымдағы салық міндеттемесі		10,273	36,663
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі		1,514,492	1,249,460
Басқа да міндеттемелер	32	7,329,005	5,787,279
Міндеттемелердің жиынтығы		4,135,522,971	4,165,688,576
КАПИТАЛ			
Жарғылық капитал	33	20,000,000	20,000,000
Резервтік капитал	33	231,957,033	188,436,214
Жалпы банктік тәуекелдерді өтеуге арналған резерві	33	2,346,594	19,277,457
Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві		17,347,767	11,694,253
Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау резерві		(1,979,772)	4,733,015
Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві		534,715,370	790,762,617
Бөлінбеген пайда		111,626,159	93,493,652
Мыналарға жататын капитал жиынтығы:			
Ұлттық Банктің меншік иелеріне		916,013,151	1,128,397,208
бақыланбайтын үлестерге		3,296,916	891,064
Капиталдың жиынтығы		919,310,067	1,129,288,272
Барлық міндеттемелер мен капитал		5,054,833,038	5,294,976,848

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Қ.Н. Келімбетов
Төраға

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2014 жылғы 14 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

2014 жылғы 14 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

11-86-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Салық салғанға дейінгі пайда	61,100,331	45,902,863
<i>Мыналарға түзету:</i>		
Амортизацияға және тозуға	4,316,269	3,684,161
Депозиттерге кепілдік беру арнайы резервін құру шығыстарына	10,000,000	-
Қаржы құралдары бойынша құнсыздануға арналған резервтерді (қалыптастыру)/қалпына келтіруге	98,270	(1,805,122)
Басқа да активтердің құнсыздануынан болған зиянды есептеуге	29,305	-
Негізгі құрал-жабдықтардың шығынға жазылуынан және теріс бағалауынан болған зиянға	116,079	202,637
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша дисконтты амортизациялауға	939,584	6,211,727
Сату үшін қолда бар активтер бойынша сыйлықақыны амортизациялауға	18,343,644	28,769,347
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары бойынша іске асырылмаған пайда	(136,027)	(11,141,912)
Қауымдасқан ұйымдардың зияндағы/(пайдадағы) үлесі	8,774	(119,590)
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялардан болған зиян	-	15,170,270
Басқа да операциялық кіріс	-	(100,167)
Операциялық активтердегі және міндеттемелердегі өзгерістерге дейін операциялық қызметтен ақша қаражатының түсуі	94,816,229	86,774,214
Операциялық активтердің (ұлғаюы)/азаяуы		
Алтын	(197,007,467)	(266,110,209)
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	13,830,844	60,947,242
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	(182,910,865)	(125,482,990)
Кері репо мәмілелері	6,364,178	(145,326,100)
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	390,355,333	866,760,208
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	(177,836)	-
Басқа да активтер	(6,828,910)	948,859
Операциялық міндеттемелердің ұлғаюы/(азаяуы)		
Айналыстағы ақша	26,275,549	188,506,759
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты	63,142,463	4,617,839
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	(268,936)	(4,264,654)
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	142,310,038	133,524,382
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	123,404,384	48,197,492
Клиенттердің шоттары	(270,605,489)	(120,303,352)
Кепілдік беру қорының резервтері	23,662,735	21,030,734
Басқа да міндеттемелер	1,514,897	(62,895)
Табыс салығын төлегенге дейін операциялық қызметтен ақша қаражатының таза түсуі	227,877,147	749,757,529
Төленген табыс салығы	(712,881)	(313,894)
Операциялық қызметтен ақша қаражатының түсуі	227,164,266	749,443,635
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестицияларды иелену	(1,824,436)	(70,127,892)
Негізгі құрал-жабдықтарды және материалдық емес активтерді иелену	(13,372,281)	(8,111,451)
Негізгі құрал-жабдықтарды және материалдық емес активтерді өткізуден түскен түсімдер	1,502,158	565,084
Еншілес ұйымның шығынға жазылуы, таза активтерінің аударымын шегергенде	6,919,125	-
Еншілес ұйымды иелену	89,566	100,278
Ақша қаражатын инвестициялық қызметте пайдалану	(6,685,868)	(77,573,981)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІНЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	79,316,186	856,251,441
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	(245,012,297)	(1,187,819,663)
Ақша қаражатын қаржылық қызметте пайдалану	(165,696,111)	(331,568,222)
Ақша қаражатының және оның баламаларының таза ұлғаюы/(азаяуы)	54,782,287	340,301,432
Валюта бағамдары өзгерістерінің ақша қаражатының және оның баламаларының шамасына әсер етуі	3,319,214	1,530,374
Жылдың басындағы ақша қаражаты және оның баламалары	629,426,174	287,594,368
Жылдың соңындағы ақша қаражаты және оның баламалары (16- ескертпе)	687,527,675	629,426,174

2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде төленген және алынған пайыздардың сомасы тиісінше 2,429,216 мың теңгені және 58,790,719 мың теңгені құрады.

2012 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде төленген және алынған пайыздардың сомасы тиісінше 8,616,770 мың теңге және 74,149,459 мың теңге құрады.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Қ.Н. Келімбетов
Төраға

2014 жылғы 14 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2014 жылғы 14 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

11-86-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі капитал						Бөлінбеген пайда	Барлығы	Бақыланбайтын үлестер	Барлық капитал
	Жарғылық капитал	Резервтік капитал	Жалпы банктік тәуекелдерді өтеуге арналған резерв	Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві	Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау резерві	Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві				
мың теңге										
2012 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	156,287,842	13,201,628	17,071,875	20,885,521	653,708,594	81,865,673	963,021,133	-	963,021,133
Барлық жиынтық кіріс										
Бір жылдағы пайда	-	-	-	-	-	-	44,474,558	44,474,558	(4,880)	44,469,678
Басқа да жиынтық кіріс										
Шетел валютасын қайта бағалаудан түскен таза пайда	-	-	-	-	-	92,359,477	-	92,359,477	-	92,359,477
Бағалы металдарды қайта бағалаудан түскен таза пайда	-	-	-	-	-	44,694,546	-	44,694,546	-	44,694,546
Сату үшін қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	-	(9,093,464)	-	-	(9,093,464)	-	(9,093,464)
Сату үшін қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған таза өзгеруі	-	-	-	-	(7,059,042)	-	-	(7,059,042)	-	(7,059,042)
Барлық басқа да жиынтық (зиян)/кіріс	-	-	-	-	(16,152,506)	137,054,023	-	120,901,517	-	120,901,517
Бір жылдағы жалпы (зиянның)/кірістің жиынтығы	-	-	-	-	(16,152,506)	137,054,023	44,474,558	165,376,075	(4,880)	165,371,195
Амортизациялау және шығынға жазу кезінде қайта бағалау резервін ауыстыру	-	-	-	(5,377,622)	-	-	5,377,622	-	-	-
Меншік иелерімен жүргізілген, капиталдың тікелей құрамында көрсетілген операциялар:										
Резервтік капиталды және жалпы банктік тәуекелдерді өтеуге арналған резервті толықтыру	-	32,148,372	6,075,829	-	-	-	(38,224,201)	-	-	-
Еншілес ұйымды иелену және бақыланбайтын үлестерден түскен жарналар (41-ескертпе)	-	-	-	-	-	-	-	-	895,944	895,944
Меншік иелерімен операциялардың жиынтығы	-	32,148,372	6,075,829	-	-	-	(38,224,201)	-	895,944	895,944
2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	188,436,214	19,277,457	11,694,253	4,733,015	790,762,617	93,493,652	1,128,397,208	891,064	1,129,288,272

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ)

	Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі капитал						Бөлінбеген пайда	Барлығы	Бакыланбайтын үлестер	Барлық капитал
	Жарғылық капитал	Резервтік капитал	Жалпы банктік тәуекелдерді өтеуге арналған резерв	Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві	Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау резерві	Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві				
мың теңге										
2013 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	188,436,214	19,277,457	11,694,253	4,733,015	790,762,617	93,493,652	1,128,397,208	891,064	1,129,288,272
Барлық жиынтық кіріс										
Бір жылдағы пайда	-	-	-	-	-	-	59,993,945	59,993,945	205,150	60,199,095
Басқа да жиынтық кіріс										
Шетел валютасын қайта бағалаудан түскен таза пайда	-	-	-	-	-	12,538,692	-	12,538,692	-	12,538,692
Бағалы металдарды қайта бағалаудан болған таза зиян	-	-	-	-	-	(268,583,692)	-	(268,583,692)	-	(268,583,692)
Сату үшін қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	-	(3,336,811)	-	-	(3,336,811)	-	(3,336,811)
Сату үшін қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған таза өзгеруі	-	-	-	-	(3,792,411)	-	-	(3,792,411)	-	(3,792,411)
Сату үшін қолда бар қаржы активтерінің құнсыздануынан болған, пайда және зиян құрамына ауыстырылған зиян	-	-	-	-	98,270	-	-	98,270	-	98,270
Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау	-	-	-	6,901,130	-	-	-	6,901,130	-	6,901,130
Басқа да жиынтық кірістің/(зиянның) барлығы	-	-	-	6,901,130	(7,030,952)	(256,045,000)	-	(256,174,822)	-	(256,174,822)
Бір жылдағы жалпы кірістің/ (зиянның) жиынтығы	-	-	-	6,901,130	(7,030,952)	(256,045,000)	59,993,945	(196,180,877)	205,150	(195,975,727)
Амортизациялау және шығынға жазу кезінде қайта бағалау резервін ауыстыру	-	-	-	(1,247,616)	-	-	1,247,616	-	-	-
Капиталдың құрамында тікелей көрсетілген, меншік иелерімен операциялар:										
Резервтік капиталды толықтыру	-	43,520,819	(12,874,346)	-	-	-	(30,646,473)	-	-	-
Еншілес ұйымды иелену (41-ескертпе)	-	-	-	-	-	-	-	-	2,239,245	2,239,245
Таза активтер бойынша бакыланбайтын үлестегі өзгерістер	-	-	-	-	-	-	-	-	(38,543)	(38,543)
Еншілес ұйымның шығынға жазылуы	-	-	(4,056,517)	-	318,165	(2,247)	(12,462,581)	(16,203,180)	-	(16,203,180)
Меншік иелерімен операциялардың жиынтығы	-	43,520,819	(16,930,863)	-	318,165	(2,247)	(43,109,054)	(16,203,180)	2,200,702	(14,002,478)
2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	231,957,033	2,346,594	17,347,767	(1,979,772)	534,715,370	111,626,159	916,013,151	3,296,916	919,310,067

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Қ.Н. Келімбетов
Төраға

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2014 жылғы 14 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

2014 жылғы 14 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

11-86-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. Негізгі ережелер

Ұйымдық құрылым және қызмет

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – «ҚҰБ») қаржылық есептілігінен және оның еншілес ұйымдарының (бірлесіп «Ұлттық Банк» деп аталады) қаржылық есептілігінен тұрады.

ҚҰБ Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің 1993 жылғы 13 сәуірдегі № 2134-ХІІ қаулысына сәйкес құрылған болатын. Осы Қаулыға сәйкес Қазақ КСР-інің Мемлекеттік Банкі Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі болып қайта аталды.

Қазақстан Ұлттық Банкінің негізгі мақсаты Қазақстан Республикасында баға тұрақтылығын қамтамасыз ету болып табылады. ҚҰБ-ға мынадай міндеттер жүктеледі: мемлекеттің ақша-кредит саясатын әзірлеу және жүргізу; төлем жүйелерінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету; валюталық реттеуді және валюталық бақылауды жүзеге асыру; қаржылық тұрақтылықты және қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарының одан әрі дамуын қамтамасыз ету; тұтастай алғанда қаржы жүйесіне деген сенімге қолдау көрсету; қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын және заңды мүдделерін қорғауды тиісті деңгейде қамтамасыз ету.

Ұлттық Банк өзіне жүктелген міндеттерге сәйкес мынадай негізгі функцияларды орындайды: Қазақстан Республикасында мемлекеттік ақша-кредит саясатын жүргізу; Қазақстан Республикасының аумағында банкноттар мен монеталардың эмиссиясын жүзеге асыру; банктердің банкі функциясын жүзеге асыру; Қазақстан Республикасы Үкіметінің банкі, қаржы кеңесшісі, агенті функцияларын және Үкімет пен басқа мемлекеттік органдар үшін олармен келісім бойынша өзге қызметтерді жүзеге асыру; төлем жүйелерінің жұмысын ұйымдастыру; Қазақстан Республикасында валюталық реттеуді және валюталық бақылауды жүзеге асыру; ҚҰБ алтынвалюта активтерін басқару; қаржы нарығының және қаржы ұйымдарының, сондай-ақ құзыреті шегінде өзге тұлғалардың қызметін реттеу; қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын және құзыреті шегінде өзге тұлғаларды, оның ішінде олардың қызметінің Ұлттық Банктің нормативтік құқықтық актілеріне сәйкестігін тексеру және қадағалау бойынша бақылау мен қадағалауды жүзеге асыру; қаржы жүйесінің орнықтылығын сақтау мақсатында қаржы нарығының және қаржы ұйымдарының мониторингін; қаржы ұйымдары қызметінің стандарттарын белгілеу, қаржы ұйымдарын корпоративтік басқаруды жақсарту үшін ынталандыру; Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығының қызметін реттеу және дамыту.

ҚҰБ-ның бас офісі келесі мекенжай бойынша тіркелген: Алматы қаласы, 050040, Көктем-3 ықшам ауданы, 21 үй. 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҰБ-ның Қазақстан Республикасында 17 филиалы және 13 еншілес ұйымы, басқа мемлекеттерде 1 өкілдігі және 2 ведомствосы бар.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

ҚҰБ барлық еншілес ұйымдары Қазақстан Республикасында тіркелген. Негізгі еншілес ұйымдар төмендегідей:

Атауы	Құрылған жылы	Негізгі қызмет	Иелену үлесі, %	
			2013 ж.	2012 ж.
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан теңге сарайы» РМК	1994	Монеталар шығару	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы» РМК	1996	Электрондық ақша аударымдары	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банктік сервис бюросы» РМК	1996	Бағдарламалық қамтамасыз етуге қызмет көрсету және әзірлеу	100.00	100.00
«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ	1999	Жеке тұлғалардың депозиттеріне кепілдік беру	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің банкнот фабрикасы» РМК	2004	Банкноттар шығару	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің «Q-BRO» резервтік орталығы» АҚ	2007	ҚҰБ АТ жүйесінің үздіксіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қызметін қамтамасыз ету орталығы» АҚ	2011	Көлік қызметі, мүлікті басқару жөніндегі шаруашылық қызметті жүзеге асыру	100.00	100.00
«Проблемалық кредиттер қоры» АҚ	2011	Екінші деңгейдегі банктердің кредиттік портфельдерін жақсартуға бағытталған шараларды іске асыру	100.00	100.00
«ҚРҰБ Ұлттық инвестициялық корпорациясы» АҚ	2012	Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының активтерін, ҚҰБ алтынвалюта активтерін, зейнетақы активтерін басқару	100.00	100.00
«Мемлекеттік кредиттік бюро» АҚ	2012	Кредиттік тарихты қалыптастыру және кредиттік есептерді беру	100.00	100.00
«Бағалы қағаздардың бірыңғай тіркеуші» АҚ	2012	Бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдері жүйесін жүргізу	97.80	96.42
«Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ	1996	Депозитарлық қызмет	72.36	54.98
«Қазақстан қор биржасы» АҚ	1993	Қаржы нарықтарын ұйымдастыру және қызмет көрсету	50.10	-
«Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры» жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ (МЖЗҚ)	1997	Қор салымшыларының зейнетақы активтерін басқару	-	100.00

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

«Мемлекеттік мүлік туралы» 2011 жылғы 1 наурыздағы, «Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы» 2013 жылғы 21 маусымдағы Қазақстан Республикасының заңдарына, «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорын құру туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 31 шілдедегі № 747 қаулысына және ҚҰБ Басқармасының қаулысына сәйкес «МЖЗҚ» жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамы акцияларының ҚҰБ-ға тиесілі пакеті Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетіне өтеусіз берілді.

2013 жылы «Бағалы қағаздар рыногы туралы» 2003 жылғы 2 шілдедегі және «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне микроқаржы ұйымдары қызметінің мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2012 жылғы 26 қарашадағы Қазақстан Республикасының Заңдарына сәйкес ҚҰБ Басқармасы ұйымдастырылмаған бағалы қағаздар нарығында жазылу жолымен «Қазақстан қор биржасы» АҚ акцияларын ҚҰБ-ның иеленуін мақұлдады (41-ескертпе).

2012 жылы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» және «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңдарына сәйкес ҚҰБ басшылығы:

- Басқарманың 2012 жылғы 25 мамырдағы № 180 қаулысымен «ҚРҰБ Ұлттық инвестициялық корпорациясы» акционерлік қоғамын құруды мақұлдады, ол Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2012 жылғы 23 маусымда тіркелді.
- Басқарманың 2012 жылғы 4 шілдедегі № 213 қаулысымен «Мемлекеттік кредиттік бюро» акционерлік қоғамын құруды мақұлдады. Құрылтайшының – Ұлттық Банктің үлесі 100% құрайды, «Мемлекеттік кредиттік бюро» АҚ Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2012 жылғы 19 қыркүйекте тіркелді.
- Басқарманың 2012 жылғы 26 қарашадағы № 337 қаулысымен ҚҰБ «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» акционерлік қоғамының 5,19 % акцияларын сатып алуы мақұлданды (41-ескертпе).

Операциялық орта

Қазақстанды қоса алғанда дамушы елдердің нарықтары айтарлықтай дамыған нарықтардың тәуекелдеріне ұқсамайтын экономикалық, саяси, әлеуметтік, сот және заңнамалық тәуекелдерге ұшырағыш. Бұрын орын алғандай, экономикасы даму үстіндегі елдердің болжамды немесе нақты қаржылық қиындықтары немесе осы елдерге тартылатын инвестициялардың болжамды тәуекелдері деңгейінің ұлғаюы Қазақстанның экономикасына және инвестициялық ахуалына теріс әсер етуі мүмкін.

Қазақстанда бизнесті жүргізуді реттейтін заңдар мен нормативтік актілер, бұрынғысынша, жылдам өзгерістерге ұшырағыш. Салық, валюталық және кеден заңнамасын түрліше түсіндіру мүмкіндігі, сондай-ақ Қазақстанда қызметін жүзеге асыратын компаниялар ұшырап отырған басқа да құқықтық және фискалдық проблемалар бар. Қазақстанның болашақтағы даму бағыты көбіне мемлекеттің экономикалық, салықтық және ақша-кредит саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге, сондай-ақ елдегі саяси ахуалдың өзгеруіне байланысты.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Осыған байланысты Қазақстан мұнай мен газдың қомақты көлемін өндіріп, экспорттауда, Қазақстанның экономикасы мұнай мен газдың әлемдік бағаларының өзгерістеріне ерекше сезімтал.

2. Қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттары

ХҚЕС сәйкестігі туралы мәлімдеме

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы № 2155 Қазақстан Республикасы Заңына сәйкес ҚҰБ өзінің есеп саясатын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары («ХҚЕС») негізінде айқындайды.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік ҚҰБ қаржылық жағдайын және қызметінің нәтижелерін дәйекті көрсету мақсатында Банктің Директорлар кеңесі 2013 жылғы 27 маусымда мақұлдаған Ұлттық Банкті орталық банк қызметінің сипатына сәйкес келеді деп қарастыратын Ұлттық Банктің есеп саясатына сәйкес дайындалды. ҚҰБ есеп саясаты Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі комитет (ХҚЕСК) шығарған ХҚЕС-ке және төменде сипатталған түрлендірулерді қоса алғанда, Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын түсіндіру жөніндегі комитет (ХҚЕСТК) шығарған түсіндірулерге негізделген.

Алтын және депозиттегі алтын алтынның нарықтық құны бойынша қайта бағаланады; алтынды, сондай-ақ шетел валютасымен көрсетілген активтер мен міндеттемелерді қайта бағалаудан алынған пайда капиталдың құрамындағы басқа да жиынтық кіріс ретінде көрсетіледі. Тікелей капиталдағы басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетілген, құнды қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы ұлғаюы есептен шығарылатын жағдайларды қоспағанда, қайта бағалау нәтижесінде туындайтын зиян пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Бұл жағдайда олар басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі.

Қатысушы банктерден түсетін жарналар 2013 жылғы 5 желтоқсандағы жағдай бойынша түзетулерді қоса алғанда, «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерді міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес кепілдік беру қорлардың резерві ретінде міндеттемелер құрамында танылады.

Құнды анықтауға арналған база

Шоғырландырылған қаржылық есептілік алтынды, пайда немесе зиян арқылы әділ құны қаржы құралдарын және сату үшін қолда бар, әділ құны бойынша көрсетілген қаржылық активтерді және қайта бағаланған құны бойынша көрсетілген үйлерді және жабдықтарды қоспағанда, нақты зияндар бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды.

Функционалдық валюта және шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деректерін көрсету валютасы

ҚҰБ функционалдық валютасы Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы болып табылатын Қазақстан теңгесі, ҚҰБ жүргізетін операциялардың және олармен байланысты, оның қызметіне әсер ететін жағдайлардың көпшілігінің экономикалық мәнін барынша жақсы көрсетеді. Қазақстан теңгесі сонымен қатар осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деректерін көрсету валютасы болып табылады.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің барлық деректері бүтін мың теңгеге дейінгі дәлдікпен дөңгелектелген.

Кәсіби тұжырымдарды, есептік бағалауларды және жорамалдарды пайдалану

Басшылық осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті ХҚЕС талаптарына сәйкес дайындау кезінде активтер мен міндеттемелері ұсынуға және шартты активтер мен міндеттемелері ашып көрсетуге қатысты бірқатар бағалаулар мен болжамдарды пайдаланады. Нақты нәтижелердің көрсетілген бағалаулардан айырмашылығы болуы мүмкін. Басшылықтың пікірінше, осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде кәсіби тұжырымдарды немесе есептік бағалауларды пайдалануды талап ететін маңызды салалар болған жоқ.

3. Есеп саясатының негізгі ережелері

Есеп саясатының бұдан әрі сипатталған ережелері осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте берілген барлық есепті кезеңдерде жүйелі түрде қолданылды.

Шоғырландыру қағидаттары

Еншілес ұйымдар

ҚҰБ бақылауындағы ұйымдар еншілес ұйымдар болып табылады. Бақылау ҚҰБ-да олардың қызметінен пайда алу мақсатында ұйымдардың қаржылық және шаруашылық саясатын тікелей немесе жанама айқындау мүмкіндігінің болуымен айқындалады. Еншілес ұйымдардың қаржылық есептілігі шоғырландырылған қаржылық есептілікке көрсетілген бақылауды нақты белгілеген күннен бастап бақылауды нақты тоқтату күніне дейін енгізіледі.

Қорларды басқару

Ұлттық Банк инвесторлардың атынан инвестициялық компаниялардың активтерін басқарады. Ұлттық Банк осындай компанияны бақылайтын жағдайларды қоспағанда, осы компаниялардың қаржылық есептілігі осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке қосылмайды.

Бақыламайтын үлестерді сатып алу және сату

Ұлттық Банк шоғырландырылған қаржылық есептілікте бақыламайтын үлестерді сатып алуды және шығынға жазуды акционерлермен операциялар ретінде көрсетеді. Бақыламайтын үлестер түзетілген құн мен төленген немесе алынған төлемнің әділ құны арасындағы кез келген айырма капиталдың құрамында тікелей көрсетіледі және Ұлттық Банкке тиесілі болады.

Қауымдасқан ұйымдар

Қаржылық және шаруашылық саясатына Ұлттық Банк айтарлықтай ықпал ететін, бірақ Ұлттық Банк бақыламайтын ұйымдар қауымдасқан ұйымдар болып табылады. Шоғырландырылған қаржылық есептілікке Ұлттық Банктің қауымдасқан ұйымдардың пайдасындағы және зиянындағы көрсетілген айтарлықтай ықпал етуді нақты белгілеу күнінен бастап айтарлықтай ықпалды нақты тоқтату күніне дейін үлестік қатысу әдісі бойынша есептелген үлесі туралы деректер енеді. Қауымдасқан ұйымның зиянындағы Ұлттық Банктің үлесі Ұлттық Банктің қауымдасқан ұйымға қатысу үлесінен (ұзақ мерзімді кредиттерді қоса алғанда) асып кеткен жағдайларда, көрсетілген қатысу үлесі нөлге дейін азайтылады және Ұлттық Банктің осы қауымдасқан ұйымға қатысты міндеттемелері болған жағдайды қоспағанда, кейінгі зияндарды көрсету тоқтатылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Шоғырландыру барысында алынып тасталатын операциялар

ҚҰБ мен еншілес ұйымдар, сондай-ақ еншілес ұйымдар арасындағы операциялар, осындай операциялар бойынша берешектердің қалдықтары, сондай-ақ көрсетілген операцияларды жасау барысында туындаған іске асырылмаған пайда шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау барысында алынып тасталады. Қауымдасқан ұйымдармен операциялардан түскен іске асырылмаған пайда Ұлттық Банктің осы ұйымдардағы үлесіне тең шамаға дейін шоғырландырылған қаржылық есептіліктен алынып тасталады. Қауымдасқан ұйымдармен операциялардан түскен іске асырылмаған пайда осы ұйымдарға инвестициялар шотымен байланыстырыла отырып шоғырландырылған қаржылық есептіліктен алып тасталады. Іске асырылмаған зиян құнсыздану белгілерінің пайда болу жағдайларын қоспағанда, шоғырландырылған қаржылық есептіліктен пайда сияқты алынып тасталады.

Бақыламайтын үлестер

Бақыламайтын үлестер ҚҰБ-ға тікелей немесе жанама тиесілі емес еншілес ұйымдағы меншікті қаражатты білдіреді.

Бақыламайтын үлестер қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте капиталдың құрамында ҚҰБ акционерлеріне тиесілі капиталдан бөлек көрсетіледі. Пайданың немесе зиянның және жалпы жиынтық кірістің құрамындағы бақыламайтын үлестер жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте бөлек баппен көрсетіледі.

Алтын

Алтын шетелдік банктердегі депозиттердегі алтынвалюта қорынан және сақтау орындарындағы құймадағы алтыннан тұрады. Алтын шоғырландырылған қаржылық есептілікте есепті күнгі әділ құны бойынша есепке алынады. Әділ құн Лондон бағалы металдар нарығы қауымдастығы белгілеген таңертеңгі фиксинг негізінде белгіленеді. Алтынның нарықтық құны бойынша қайта бағалаудан түскен кірістер басқа да жиынтық кіріс шоттарында тікелей көрсетіледі. Қайта бағалаудан болған зияндар пайда және зияндар құрамында олар өткен кезеңдердің іске асырылмаған таза пайдасынан асатын бөлікте көрсетіледі, керісінше жағдайда олар капиталдағы басқа да жиынтық кірісті азайтады.

Шетел валютасындағы операциялар

Шетел валютасындағы операциялар Ұлттық Банктің тиісті функционалдық валюталарына операцияларды жасау күні қолданылған валюта бағамдары бойынша аударылады. Есепті күнгі жағдай бойынша шетел валютасымен көрсетілген ақшалай активтер мен міндеттемелер есепті күні қолданыстағы валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетел валютасымен көрсетілген ақша активтерімен және міндеттемелермен операциялардан түскен пайда немесе болған зиян кезең басындағы жағдай бойынша функционалдық валютадағы, тиімді мөлшерлеме бойынша есептелген пайыздардың шамасына түзетілген амортизациялық құн және кезең ішіндегі төлемдер мен есепті кезеңнің аяғындағы жағдай бойынша валюталық бағаммен функционалдық валютаға аударылған шетел валютасындағы амортизациялық құн арасындағы айырманы білдіреді. Шетел валютасымен көрсетілген, әділ құн бойынша бағаланатын үмітсіз активтер мен міндеттемелер әділ құнды айқындау күнгі қолданыстағы валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетел валютасына аудару нәтижесінде туындаған бағамдық айырма басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі. Шетел валютасымен көрсетілген және нақты зияндар бойынша берілген үмітсіз активтер мен міндеттемелер операция жасау күнгі қолданыстағы валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Ақша қаражаты және олардың баламалары

Ақша қаражатына және олардың баламаларына басқа да банктердегі кассадағы қолма-қол ақша, бос қалдықтар («ностро» түріндегі шоттар), сондай-ақ әділ құн өзгеруінің айтарлықтай тәуекеліне ұшырамайтын және Ұлттық Банк қысқа мерзімді міндеттемелерді реттеу үшін пайдаланатын бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем өтімділігі жоғары қаржы активтері кіреді.

Қаржы құралдары

Қаржы құралдарын жіктеу

Пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары:

- негізінен жақын арадағы болашақта сату немесе сатып алу мақсатында сатып алынатын немесе туындайтын;
- бірлесіп басқарылатын және жақында ғана қысқа мерзімді перспективада пайда алу дәлелі бар болған сәйкестендірілген қаржы құралдары портфелінің бір бөлігі болып табылатын;
- туынды (хеджирлеу құралы ретінде құрылған және нақты пайдаланылатын туынды қаржы құралдарын қоспағанда) болып табылатын; не
- бастапқы тану сәтінде пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санатқа айқындалған болып табылатын қаржы активтерін немесе міндеттемелерін білдіреді.

Егер мынадай талаптардың бірі орындалса, Ұлттық Банк қаржы активтерін және міндеттемелерін пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санатқа айқындайды:

- активтерді немесе міндеттемелерді басқару, оларды бағалау және ішкі есептерде көрсету әділ құн негізінде жүзеге асырылады;
- осындай тәсіл бухгалтерлік есепте өзгеше болуы мүмкін сәйкессіздіктердің әсер етуін толық немесе барынша жояды; немесе
- активтің немесе міндеттеменің құрамында туынды қаржы құралы жоқ болған кезде шарт бойынша күтілуі мүмкін ақша қаражатының ағындарын айтарлықтай өзгертетін орнатылған туынды қаржы құралы болады.

Саудаға арналған, оң әділ құны бар барлық туынды қаржы құралдары, сондай-ақ келісімшарттарды сатып алуға арналған опциондар шоғырландырылған қаржылық есептілікте актив ретінде көрсетіледі. Саудаға арналған, оң әділ құны бар барлық туынды қаржы құралдары, сондай-ақ келісімшарттарды сатуға арналған опциондар шоғырландырылған қаржылық есептілікте міндеттеме ретінде көрсетіледі. Басшылық қаржы құралын бастапқы тану кезінде ол жатқызылатын санатты айқындайды. Бастапқы тану кезінде пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санатқа жатқызылған туынды қаржы құралдары қаржы құралдарының басқа санатына қайта жіктелмейді.

Басқа да қаржы құралдары пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары санатынан қайта жіктелуі мүмкін, бірақ өте сирек жағдайларда. Жақын болашақта қайталанбауы мүмкін, әдеттен тыс жекелеген оқиғалар сирек жағдайлар болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Кредиттер мен дебиторлық берешек, ҚҰБ:

- жедел немесе ең жақын арада сатуға ниет білдірген;
- бастапқы тану кезінде пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санатта айқындайтын;
- бастапқы тану кезінде сату үшін қолда бар санатына айқындайтын; не
- ҚҰБ бастапқыда жүзеге асырылған барлық инвестицияларды кредиттің құнсыздануынан өзге себептермен өтей алмайтын туынды емес қаржылық активтерді қоспағанда, белсенді қызмет ететін нарықта бағасы белгіленбейтін тіркелген немесе белгілі бір төлемдері бар туынды емес қаржылық активтерді білдіреді.

Өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар («ӨДҰ»):

- бастапқы тану кезінде Ұлттық Банк пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санатта айқындайтын;
- Ұлттық Банк сату үшін қолда бар санатына айқындайтын; не
- кредиттер мен дебиторлық берешек анықтамасына сәйкес келетін туынды емес қаржылық активтерді қоспағанда, тіркелген немесе белгілі бір төлемдері және тіркелген өтеу мерзімі бар, Ұлттық Банк өтеу мерзіміне дейін ұстап тұруға ниетті және мүмкіндігі бар туынды емес қаржылық активтерді білдіреді.

Сату үшін қолда бар қаржы активтері («СҰҚБ») сату үшін қолда бар санатында айқындалатын немесе кредиттер мен дебиторлық берешектің анықтамасына жатпайтын туынды қаржы құралдарын, өтегенге дейін ұсталатын инвестицияларды немесе пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды қаржы құралдарын білдіреді.

Қаржы құралдарын шоғырландырылған қаржылық есептілікте тану

Ұлттық Банк мәні көрсетілген қаржы құралдары болып табылатын шарттық қатынастарға кірген кезде қаржы активтері мен міндеттемелері қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Қаржы активтерін стандартты сатып алудың барлық жағдайы мәміле жасау күні көрсетіледі.

Қаржы құралдарының құнын бағалау

Қаржы активі немесе міндеттемесі бастапқыда әділ құны плюс өзгерісі кезеңнің пайдасы немесе зияны құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланбайтын қаржы активі немесе міндеттемесі, қаржы активін немесе міндеттемені сатып алуға немесе шығаруға тікелей қатысты мәмілелер бойынша зияндар болған жағдайда бағаланады.

Активтер болып табылатын туынды қаржы құралдарын қоса алғанда, бастапқы танылғаннан кейін қаржы активтері:

- тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі пайдаланыла отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланатын берілген кредиттер мен дебиторлық берешекті;
- тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі пайдаланыла отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланатын, өтегенге дейін ұсталатын инвестицияларды;
- белсенді жұмыс істейтін нарықта нарықтық баға белгілеуі жоқ және әділ құнын жеткілікті дәрежеде сеніммен айқындауға болмайтын үлестік құралдарға инвестицияларды қоспағанда, сату немесе өзге де шығару нәтижесінде келтірілуі мүмкін мәмілелер бойынша қандай да болмасын зиянды шегерместен олардың әділ құны бойынша бағаланады. Осындай құралдар шоғырландырылған қаржылық есептілікте нақты зияндар бойынша көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелерін және әділ құны бойынша көрсетілген қаржы активін аудару тануды тоқтату критерийлеріне сәйкес келмеген кезде туындаған қаржы міндеттемелерін қоспағанда, барлық қаржы міндеттемелері амортизацияланған құн бойынша бағаланады.

Амортизацияланған құн

Қаржы активінің немесе міндеттемесінің амортизацияланған құны актив немесе міндеттеме бастапқы тану кезінде бастапқы тану құны мен өтеу кезіндегі құн арасындағы айырманың жинақталған амортизацияның өлшеміне түзетілген берешектің, тиімді пайыздық ставканы пайдалана отырып айқындалған негізі сомасының төлемін шегере отырып, сондай-ақ құнсызданудан болған зияндарды шегере отырып бағаланған құнды білдіреді. Сыйақылардың және дисконттардың шамасы, сондай-ақ мәмілелер бойынша зияндар сомасы тиісті құралдың баланстық құнына кіреді және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланады.

Әділ құны бойынша бағалау қағидаты

Әділ құн активті сату кезінде алынуы немесе нарықтың қатысушылары арасындағы әдеттегі мәміле шеңберінде бағалау күнгі міндеттемені беру кезінде төленуі мүмкін бағаны, осындай бағаның тікелей бақыланатын немесе басқа бағалау әдістемесін пайдалана отырып есеп айырысу арқылы алынған баға болып табылатына қарамастан, білдіреді.

Ұлттық Банк, қаншалықты мүмкін болуына қарай, құралдың әділ құнын осы құралдың баға белгіленуін активтік нарықта пайдалана отырып бағалайды. Нарық, егер баға белгілеулерге оңай қол жеткізілген және нарықтың тәуелсіз қатысушылары арасындағы нақты және жүйелі мәмілелерді көрсеткен жағдайда, активті болып танылады.

Егер нарық қаржы құралы үшін активтік болып табылмаған жағдайда, Ұлттық Банк әділ құнды бағалау әдістерін пайдалана отырып айқындайды. Бағалау әдістеріне бір-бірінен тәуелсіз тараптар (олар болған жағдайда) арасында жақын арада жасалған мәмілелерге қатысты ақпаратты, мәні бойынша ұқсас құралдардың әділ құнына сілтемелерді, ақша қаражатының дисконтталған ағындарын талдау, сондай-ақ опциондардың құнын бағалау моделін пайдалану кіреді. Іріктелген бағалау әдістерінде нарықтық деректер барынша пайдаланылады, Ұлттық Банк үшін ерекше бағалауларды барынша аз дәрежеде негізге алынады, нарықтың қатысушылары баға құру кезінде назарға алуы мүмкін барлық факторлар кіреді, сондай-ақ экономикада қабылданған, қаржы құралдарының бағасын құруға арналған тәсілдерге сәйкес келеді. Бағалау әдістерінде пайдаланылатын деректер нарықтағы болжанатын ахуалды және қаржы құралдарына тән тәуекелдер мен кірістілік факторларын бағалауды барабар көрсетеді.

Бастапқы тану кезіне қаржы құралының әділ құнының озық растамасы мәміленің бағасы болып табылады, яғни құралдың әділ құны нарықта сол уақытта сол құралмен жасалған (қандай да болмасын түрлендірусіз немесе өзгертусіз), оларға қатысты деректерге қолжетімді немесе әділ құн пайдаланылатын айнымалыларға тек ақпаратқа қолжетімді болатын нарықтың деректері ғана кіретін бағалау әдісіне негізделген мәмілемен салыстыру арқылы расталатын жағдайларды қоспағанда, төленген немесе алынған өтеудің әділ құны. Егер мәміле бағасы бастапқы тану кезіне қаржы құралының әділ құнының озық растамасын білдіретін болса, қаржы құралы бастапқыда мәміленің бағасы негізінде бағаланады және осы баға мен бастапқыда бағалау моделін пайдалану нәтижесінде алынған құн арасында туындаған кез келген айырма нәтижесінде қаржы құралының айналыс кезеңді ішінде, бірақ бағалау қолжетімді нарықтық деректермен расталған сәттен немесе мәміле жабылған сәттен кешіктірілмей пайда немесе зиян құрамында тиісті түрде көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Активтер мен ұзын позициялар сұраныстың бағалары негізінде бағаланады; міндеттемелер мен қысқа позициялар ұсыныстың бағалары негізінде бағаланады. Егер Ұлттық Банкте өзара өтелетін позициялар бар болса, осындай позицияларды бағалау үшін орташа нарықтық бағалар пайдаланылады және сұраныстың немесе ұсыныстың бағасына дейін түзету нақты жағдайға сәйкес таза ашық позицияға қатысты ғана жүзеге асырылады. Әділ құн құралға қатысты кредиттік тәуекелді көрсетеді және Ұлттық Банктің құрамына кіретін ұйымның және егер қажет болса, қарсы агенттің кредиттік тәуекелін есепке алуға арналған түзетулерді қамтиды. Әділ құнның модельдерді пайдалана отырып алынған бағалары, егер Ұлттық Банк нарықтың үшінші тарап болып табылатын қатысушысы оларды мәміле жасау кезінде баға құру үшін ескере алады деп болжаса, өтімділік тәуекелі немесе белгісіздік факторлары сияқты кез келген басқа факторларға қатысты түзетіледі.

Қаржы активінің немесе міндеттемесінің әділ құны өзгерген кезде туындайтын пайда немесе зиян былайша көрсетіледі:

- пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санатта жіктелген қаржы құралы бойынша пайда немесе зиян пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі;
- сату үшін қолда бар қаржы активі бойынша пайда немесе зиян активті тану тоқтатылған, бұрын капитал құрамында көрсетілген жинақталған пайдалар немесе зияндар пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған сәтке дейін капитал құрамында басқа да жиынтық кіріс ретінде (сату үшін қолда бар борыштық қаржы құралдары бойынша шетел валютасындағы қалдықтарды аударудан болған құнсызданудан және пайда немесе зияннан болған зияндарды қоспағанда) көрсетіледі.

Амортизацияланған құн бойынша көрсетілген қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша пайда немесе зиян қаржы активін немесе міндеттемені тану немесе олардың құнсыздануы тоқтатылған жағдайда, сондай-ақ сыйлықақының немесе дисконттың тиісті амортизациясын есептеу барысында пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Тануды тоқтату

Ұлттық Банк қаржы активін тануды ол осы қаржы активі бойынша ақша қаражаты ағындарына шартта көзделген құқығын жоғалтқан кезде не ол қаржы активін осы қаржы активін меншіктеу құқығына байланысты барлық тәуекелдер және пайдалар іс жүзінде басқа тарапқа берілетін мәмілені жүзеге асыру нәтижесінде берген немесе Ұлттық Банк осы қаржы активін меншіктеу құқығына байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалардың айтарлықтай бөлігін өткізбеген және сол сияқты сақтамаған, бірақ қаржы активін бақылауды сақтамаған кезде жоғалтады. Тануды тоқтатуға арналған талаптар сақталатын, өткізілетін қаржы активтеріндегі Ұлттық Банк құрған немесе ол үшін сақталған кез келген қатысу үлесі қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте бөлек актив немесе міндеттеме ретінде танылады. Ұлттық Банк қаржы міндеттемесін тануды ол бойынша шарттық міндеттемелер орындалып жатқан, жойылған немесе тоқтатылған кезде тоқтатады.

Егер Ұлттық Банк меншікті борыштық міндеттемесін сатып алса, онда ол қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есептіліктен алынып тасталады және міндеттеменің баланстық құны мен төленген өтемақы арасындағы айырма міндеттемені мерзімінен бұрын өтеуден түскен пайда мен зиян құрамына кіреді.

Ұлттық Банк өтеу үшін үмітсіз деп танылған активтерді есептен шығарады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Кері репо мәмілелері

Кері сату міндеттемесімен сатып алу туралы келісімдер шеңберінде сатып алынған бағалы қағаздар қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есептіліктің жеке жолында кері репо мәмілелері ретінде көрсетіледі. Сатып алу бағасы мен кері сату бағасы арасындағы айырма пайыздық кірісті білдіреді және тиімді сыйақы мөлшерлемесі әдісін пайдалана отырып репо мәмілесін қолдану кезеңіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Туынды қаржы құралдары

Туынды қаржы құралдарына «своп» мәмілелері, мерзімді және фьючерс мәмілелері және сыйақы мөлшерлемесіне арналған опциондар, шетел валютасы, бағалы металдар және бағалы қағаздар, сондай-ақ жоғарыда аталған құралдардың кез келген тәсілдері кіреді.

Туынды қаржы құралдар бастапқыда мәміле жасау күнгі әділ құны бойынша көрсетіледі және нәтижесінде әділ құны бойынша қайта бағаланады. Барлық туынды қаржы құралдары, егер олардың әділ құны оң болып табылса, активтер ретінде көрсетіледі, егер олардың әділ құны теріс болып табылса, міндеттемелер ретінде көрсетіледі.

Туынды қаржы құралдарының әділ құнының өзгерістері дереу пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Туынды қаржы құралдары басқа шарттық қатынасқа («негізгі шарт») кіріктірілуі мүмкін. Кіріктірілген туынды қаржы құралдары негізгі шарттан бөлініп алынады және егер кіріктірілген туынды қаржы құралдарының экономикалық сипаттамалары және тәуекелдері негізгі шарттың экономикалық сипаттамаларымен және тәуекелдерімен тығыз байланыста болмаған жағдайда ғана, кіріктірілген туынды қаржы құралдарының талаптары сияқты талаптары бар бөлек құрал туынды құралдардың анықтамасына сәйкес келсе және егер осы құрамдас құрал өзгерісі кезеңдегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланбаған жағдайда, шоғырландырылған қаржылық есептілікте дербес туынды қаржы құралдары ретінде көрсетіледі. Өзгерісі кезеңдегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелеріне кіріктірілген туынды қаржы құралдары негізгі шарттан бөлініп алынбайды.

Ұлттық Банктің тәуекелдерді хеджирлеу мақсатында туынды қаржы құралдарымен сауда операцияларын жүзеге асыратынына қарамастан, көрсетілген операциялар хеджирлеу операцияларын есепке алу ережелерін қолдануға арналған критерийлерге сәйкес келмейді.

Өзара есепке алу

Ұлттық Банктің қаржы активтері мен қаржы міндеттемесі өзара есепке алынады және, егер бұл үшін заңды негіз болған және тараптардың берешекті өзара есепке алу арқылы реттеуге немесе активті өткізуге және бір мезгілде міндеттемені орындау ниеті болған жағдайда қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте сальдоланған сома көрсетіледі.

Кірістер мен шығыстар бухгалтерлік есепте немесе тиісті түсіндірмеде талап етілген немесе рұқсат етілген жағдайларды қоспағанда, пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынады, бұл ретте осындай жағдайлар Ұлттық Банктің есеп саясатында бөлек ашылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Айналыстағы ақша

Айналыстағы ақша олардың номиналдық құны бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Айналыстағы ақшаны Ұлттық Банк екінші деңгейдегі банктерге берген кездегі міндеттеме ретінде есепке алынады. Сақтау орнында және кассада бар ұлттық валютадағы банкноттар мен монеталар айналыстағы ақша құрамына кіргізілген жоқ.

Банкноттар мен монеталар шығару шығыстарына күзет, тасымалдау, сақтандыру бойынша шығыстар және басқа шығыстар кіреді. Банкноттар мен монеталар шығару шығыстары олардың резервтік қорда есептелуіне қарай танылады және пайда мен зиян туралы шоғырландырылған есептілікте бөлек бапта көрсетіледі.

Кепілдік беру қорының резервтері

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерді міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (2013 жылғы 5 желтоқсандағы өзгерістерімен және толықтыруларымен қоса) сәйкес ҚҰБ-ның еншілес ұйымы «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ қатысушы банк мәжбүрлеп таратылған жағдайда қатысушы банктер салымшыларына белгілі дәрежеге дейін сомаларды қайтарып беруге міндетті. Ұлттық Банк депозиттерге кепілдік беру жоспарына қатысатын банктің жарнасын жинақтау мақсатында кепілдік қоры резервтерін құрайды. Ұлттық Банктің есеп саясатына сәйкес кепілдік беру қорының резервтері қатысушы банктердің жинақталған жарналарынан тұрады.

Басқарудағы активтер

Ұлттық Банк кастодиандық қызмет көрсетеді, оның нәтижесінде үшінші тараптардың атынан активтерді иеленеді. Осы активтер және олар бойынша кірістер шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілмейді, себебі бұл активтер Ұлттық Банкке тиесілі емес. Қызметтің осы түрінен алынатын комиссиялық сыйақылар және пайда мен зиян құрамында комиссиялық кірістер құрамында берілген.

Негізгі құрал-жабдықтар

Негізгі құрал-жабдықтар объектілері шоғырландырылған қаржылық есептілікте бұдан әрі сипатталғандай, қайта бағаланған құны бойынша көрсетіледі.

Егер негізгі құрал-жабдықтар объектілері әртүрлі тиімді пайдалану мерзімі бар бірнеше компоненттен тұрған жағдайда, осындай компоненттер негізгі құрал-жабдықтардың бөлек объектілері ретінде көрсетіледі.

Қайта бағалау

Ғимараттар мен жабдықтар тұрақты негізде қайта бағалануы тиіс. Қайта бағалау кезеңділігі қайта бағалануы тиіс ғимараттар мен жабдықтардың әділ құнының өзгеруіне қатысты болады. Ғимараттардың құнын бағалау нәтижесіндегі ұлғаю, пайда немесе зиян құрамында көрсетілген объектілердің құнын қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы төмендеуді өтеу жүргізілген жағдайларды қоспағанда, тікелей капиталдың құрамындағы басқа да жиынтық табыс ретінде көрсетіледі. Осы жағдайда қайта бағалау нәтижесі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Ғимараттардың құнын бағалау нәтижесіндегі төмендеу, басқа да жиынтық кірістің құрамында көрсетілетін көрсетілген ғимараттардың құнын қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы ұлғаюды есептен шығару жүргізілген жағдайларды қоспағанда, пайда немесе зиян есебі құрамында көрсетіледі. Осы жағдайда қайта бағалау нәтижесі басқа да жиынтық кірістің құрамында көрсетіледі.

Амортизация

Негізгі құрал-жабдықтар бойынша амортизация оларды тиімді пайдалану болжанған мерзім ішінде тозуды біркелкі есептеу әдісі бойынша есептеледі және пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Банкноттар мен монеталар шығару үшін «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банкнот фабрикасы» РМК және «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан теңге сарайы» РМК пайдаланатын жабдықтың амортизациясы күтіліп отырған өнімділік негізінде өнім өндіру бірліктерінің әдісі бойынша есептеледі және пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Амортизация объектіні сатып алған күннен бастап, ал шаруашылық жүргізу тәсілімен тұрғызылған негізгі құрал-жабдықтар үшін объектіні салу аяқталған және ол пайдалануға дайын болған кезден бастап есептеледі. Жер учаскелері бойынша амортизация есептелмейді. Негізгі құрал-жабдықтардың әртүрлі объектілерінің тиімді пайдалану мерзімдері мынадай түрде берілуі мүмкін:

Үйлер мен ғимараттар	7 жылдан 40 жылға дейін
Жиһаз және жабдық	3 жылдан 10 жылға дейін
Компьютер жабдығы	3 жылдан 5 жылға дейін
Көлік құралдары	5 жылдан 25 жылға дейін
Материалдық емес активтер	1 жылдан 10 жылға дейін

Біреуінің және (немесе) жиынтығының құны 200 (екі жүз) айлық есептік көрсеткішке дейін болатын, пайдалануға берілген негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтер, монтаждау талап етілетін жабдықты жиынтықтау үшін сатып алынған негізгі құралдарды және негізгі құрал-жабдықтардың құрамына кіретін материалдық емес активтерді қоспағанда, бір мезгілде жүйеден тыс есепте көрсетіле отырып Ұлттық Банк шығыстарының шотына жатқызылады.

Материалдық емес активтер

Сатып алынған материалдық емес активтер шоғырландырылған қаржылық есептілікте нақты зиян бойынша көрсетіледі.

Арнайы бағдарламалық қамтамасыз етуге арналған лицензияларды сатып алу және оны ендіру зияндары тиісті материалдық емес активтің құнына капиталдандырылады.

Материалдық емес активтер бойынша амортизация олардың тиімді пайдаланудың болжанған мерзім ішінде тозуды біркелкі есептеу әдісі бойынша есептеледі және пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Материалдық емес активтердің тиімді пайдалану мерзімдері 1 жылдан 10 жылға дейін өзгеріп отырады. 2013 және 2012 жылдары айлық есептік көрсеткіш мөлшері тиісінше 1,731 теңге және 1,618 теңге болды.

Активтердің құнсыздануы

Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері

Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері негізінен банктердегі шоттар мен депозиттерден және басқа да қаржылық институттардан, кері репо келісімдерінен, өтеу мерзіміне дейін ұсталып тұратын инвестициялардан және басқа да қаржылық активтерден (бұдан әрі – «кредиттер мен дебиторлық берешек») тұрады. Ұлттық Банк ықтимал құнсыздануды айқындау мақсатында берілген кредиттерді және дебиторлық берешекті тұрақты түрде бағалайды. Берілген кредит және дебиторлық берешек құнсызданады және кредит пен дебиторлық берешек бастапқы танудан кейін болған бір немесе бірнеше оқиғалардың нәтижесінде құнсызданудың объективті дәлелдемесі болған жағдайда ғана және көрсетілген оқиға (немесе оқиғалар) жеткілікті дәрежеде сенімді бағалау мүмкін болатын амортизациялық құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері бойынша ақша қаражатының болжанатын болашақтағы ағынына ықпалы болған жағдайда ғана орын алады.

Қаржы активтері құнсыздануының объективті дәлелдемесіне міндеттемелерді орындамау (қарыз алушының немесе эмитенттің дефолты) немесе қарыз алушының төлемдерді кешіктіруі, қарыз алушының шарт бойынша міндеттемелерін немесе шарттың талаптарын бұзуы, талаптармен кредитті немесе авансты Ұлттық Банк кез келген басқа жағдайда қарамайтын қайта құрылымдау, қарыз алушының немесе эмитенттің ықтимал банкроттық белгілері, бағалы қағаздар үшін белсенді нарықтың жойылуы, қамтамасыз ету құнының төмендеуі немесе топқа кіретін қарыз алушылардың төлем қабілетінің нашарлауы немесе көрсетілген топқа кіретін қарыз алушылардың міндеттемелерін орындамауымен түзетілетін экономикалық жағдайлардың өзгеруі сияқты активтер тобына жататын қадағалауға болатын басқа да деректер кіреді.

Ұлттық Банк алдымен құнсызданудың объективті дәлелдемелерінің болуын өз алдына айтарлықтай болып табылатын кредиттер мен дебиторлық берешек бойынша жеке және өз алдына айтарлықтай болып табылмайтын кредиттер мен дебиторлық берешек бойынша жеке немесе ұжымдық түрде бағалайды. Егер Ұлттық Банк жеке бағаланатын кредиттер мен дебиторлық берешек бойынша құнсызданудың объективті дәлелдемелерінің жоқ екенін, айтарлықтай немесе айтарлықтай емес екенін айқындаса, олар ұқсас сипаттағы кредит тәуекелі бар кредиттер мен дебиторлық берешек тобына кіргізіледі және құнсыздануы ұжымдық түрде бағаланады. Құнсыздануы жеке бағаланатын, олар бойынша құнсызданудан зиян туындайтын немесе туындай беретін кредиттер мен дебиторлық берешек құнсыздануы ұжымдық түрде айқындалатын бағалауға кіргізілмейді.

Кредит немесе дебиторлық берешек бойынша құнсызданудан зиян шегудің объективті дәлелдемесі болған жағдайда, зиян сомасы кредиттің немесе дебиторлық берешектің баланстық құны мен кредит немесе дебиторлық берешек бойынша тиімді пайыздық ставканы пайдаланыла отырып дисконтталған өтелетін кепілдік және қамтамасыз ету құнын қоса алғанда, болашақта болжанатын ақша қаражаты ағындарының ағымдағы сәтке келтірілген құны арасындағы айырма ретінде өлшенеді. Ақша қаражатының ағындары жасалған шарттардың талаптарына және ағымдағы экономикалық жағдайды көрсететін қолда бар тиісті ақпарат негізінде түзетілген зиян шегудің тарихи тәжірибесіне сәйкес ақша қаражатының болжамды ағындарын айқындау үшін негіз болып табылады.

Бірқатар жағдайларда кредит немесе дебиторлық берешек бойынша құнсызданудан болған зиян сомасын айқындау үшін қажетті, қолда бар ақпарат шектеулі болуы немесе ағымдағы талаптарға және жағдайларға сәйкес келмеуі мүмкін. Мұндай жағдай қарыз алушы қаржы қиындықтарын бастан кешірген, ал осындай қарыз алушыларға қатысты қол жетерлік ақпарат көлемі шектеулі болған кезде орын алуы мүмкін. Мұндай жағдайларда Ұлттық Банк құнсызданудан болған зиян сомасын айқындау үшін өз тәжірибесін және пайымдауларын пайдаланады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Кредиттер мен дебиторлық берешектің құнсызданудан болған барлық зиян пайда мен зиян құрамында көрсетіледі және егер өтелетін құнның кейіннен өсуі құнсызданудан болған зияндарды танығаннан кейін болған оқиғаға объективті байланысты болуы мүмкін жағдайда ғана қалпына келтірілуі тиіс.

Егер кредит бойынша берешекті өндіріп алу мүмкін болмаған жағдайда, кредит кредиттің құнсыздануға арналған тиісті резерв есебінен есептен шығарылады. Осындай кредиттер (және кредиттердің құнсыздануға арналған кез келген тиісті резервтер) басшылық қаржы активтері бойынша берешекті өндіріп алу мүмкін еместігін айқындағаннан және қаржы активтері бойынша берешекті өндіріп алу жөніндегі барлық қажетті рәсімдер аяқталғаннан кейін есептен шығарылады.

Нақты зияндар бойынша көрсетілетін қаржы активтері

Нақты зияндар бойынша көрсетілетін қаржы активтеріне сату үшін қолда бар инвестициялардың құрамына кіргізілген баға белгіленбейтін үлестік құралдар кіреді, олардың әділ құнын жеткілікті дәрежеде сенімді айқындау мүмкін болмағандықтан олар әділ құны бойынша көрсетілмейді. Осындай инвестициялардың құнсыздануының объективті белгілері болған жағдайда құнсызданудан болған зиян инвестициялардың баланстық құны мен осындай қаржы активтері бойынша пайданың ағымдағы нарықтық нормасын пайдалана отырып дисконтталған ақша қаражатының болашақта болжанатын ағынының ағымдағы сәтке сәйкес келтірілген құны арасындағы айырма ретінде есептеледі.

Көрсетілген инвестициялардың құнсыздануынан болған барлық зиян пайда мен зиянның құрамында көрсетіледі және қалпына келтірілмейді.

Сату үшін қолда бар қаржы активтері

Сату үшін қолда бар қаржы активтерінің құнсыздануынан болған зиян басқа да жиынтық табыстың құрамында танылған, жинақталған зиянды қайта жіктелген түзету ретінде пайда немесе зиян құрамына аудару арқылы танылады. Басқа да жиынтық табыстың құрамынан пайда немесе зиян құрамына қайта жіктелетін зиян негізгі сома мен амортизацияның кез келген төлемдері шегерілген сатып алу құны және бұрын пайда немесе зиян құрамында танылған құнсызданудан болған зиян шегерілген ағымдағы әділ құн арасындағы айырманы білдіреді. Құнсыздануға арналған, ақшаның уақытша құнына жататын резервтің өзгерісі пайыздық табыстың компоненті ретінде көрсетіледі.

Сату үшін қолда бар үлестік бағалы қағазға инвестицияның әділ құнының осы бағалы қағаз бойынша нақты зияннан төмен құнға дейін айтарлықтай немесе ұзақ төмендеуі құнсызданудың объективті растамасы болып табылады.

Егер келесі кезеңде сату үшін қолда бар борыштық бағалы қағаздың әділ құны өскен және ұлғаю құнсызданудан болған зиян пайда немесе зиян құрамында танылғаннан кейін болған оқиғаға объективті байланысты болуы мүмкін болған жағдайда, құнсызданудан болған зиян және қалпына келтірілген өлшем пайда немесе зиян құрамында танылады. Алайда сату үшін қолда бар, құнсызданған үлестік бағалы қағаздың әділ құнын кез келген келесі қалпына келтіру басқа да жиынтық табыстың құрамында танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Қаржылық емес активтер

Кейінге қалдырылған салықтардан өзге, басқа да қаржылық емес активтер әрбір есептік күнгі жағдай бойынша құнсыздану белгілерінің болуына бағаланады. Гудвилдің өтелетін құны әрбір есепті күндегі жағдай бойынша бағаланады. Қаржылық емес активтердің өтелетін құны сату бойынша шығыстарды және пайдаланудан құндылықтарды шегергендегі әділ құнынан неғұрлым үлкен шама болып табылады. Пайдаланудан құндылықтарды айқындау кезінде ақша қаражатының болжанатын болашақ ағындары салық салғанға дейінгі дисконттау ставкаларын пайдалана отырып олардың бағалау күнгі құнына сәйкестендірілген құнына дисконтталады, ол ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын және осы активке тән тәуекелдерді көрсетеді. Ақша қаражаты ағыны басым болмайтын, басқа активтермен басым болатын белгілі бір дәрежеде ақша қаражатынан тәуелді емес актив үшін өтеу құны актив жатқызылатын ақша қаражаты басым актив немесе активтер тобы бойынша айқындалады. Құнсызданудан болған зиян ақша қаражатынан басым активтің немесе активтер тобының баланстық құны оның өтелетін құнынан артық болған кезде танылады.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануынан болған барлық зиян пайда мен зиян құрамында көрсетіледі және өтелетін құнды айқындау кезінде пайдаланылатын бағаларда өзгерістер болған жағдайда ғана қалпына келтірілуі тиіс. Активтің құнсыздануынан болған кез келген зиян, егер құнсызданудан болған зиян шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілмесе, қалыптасуы мүмкін осындай баланстық құннан (амортизация және тозу шегерілгенде) аспайтын активтің баланстық құны көлемінде қалпына келтірілуі тиіс. Гудвилдің құнсыздануынан зиянға есептен шығарылған сома қалпына келтірілмейді.

Резервтер

Резерв қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есептілікте Ұлттық Банкте болған оқиға нәтижесінде заңды немесе негізделген міндеттеме туындаған және осы міндеттемені орындау үшін қаражат аудару талап ету мүмкіндігі болған жағдайда көрсетіледі. Егер осындай міндеттеменің сомасы едәуір болса, онда резервтер салық салуға дейінгі ақшаның уақытша құнын нарықтық бағалаудың және қолданылатын болса, осы міндеттемеге тән тәуекелдерді көрсететін дисконттау мөлшерлемесін пайдалана отырып ақша қаражатының болжанып отырған болашақ ағындарын дисконттау арқылы айқындалады.

Салық салу

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ҚҰБ табысқа салынатын салықтан және қосымша құн салығын төлеуден босатылған.

ҚҰБ еншілес және қауымдасқан ұйымдары салықтардың барлық түрі бойынша төлеушілер болып табылады.

Табысқа салынатын салық бойынша шығыстар сомасы бір жылғы ағымдағы салық бойынша шығыстар сомасынан және кейінге қалдырылған салық сомасынан тұрады. Табыс салығы басқа да жиынтық табыстың құрамында көрсетілетін операцияларға немесе тиісінше басқа да жиынтық табыстың құрамында немесе тікелей капиталдың құрамында көрсетілетін меншікті қаражат шоттарында тікелей көрсетілетін меншік иелерімен жүргізілген операцияларға қатысты сомаларды қоспағанда, толық көлемде пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Ағымдағы табыс салығы есепті күнгі жағдай бойынша қолданылған, пайдаға салынатын салық мөлшерлемесі, сондай-ақ өткен есепті кезеңдегі табыс салығының сомаларын нақтылау нәтижесінде туындаған міндеттемелердің сомалары ескеріле отырып, есепті кезеңдегі салық салынатын пайданың болжанып отырған мөлшері негізінде есептеледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Кейінге қалдырылған салық активтер мен міндеттемелердің оларды шоғырландырылған қаржылық есептікте көрсету мақсаты үшін айқындалатын баланстық құны және олардың салық базасы арасында туындайтын уақытша айырмаларға қатысты көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық мынадай уақытша айырмаларға қатысты танылмайды: гудвилдің шоғырландырылған қаржылық есептілігінде көрсетуге байланысты және салық салынатын базаны азайтпайтын айырмалар; бастапқы көрсету фактілері бухгалтерлік және сол сияқты салық салынатын пайдаға әсер етпейтін активтер мен міндеттемелерге қатысты айырмалар; сондай-ақ еншілес ұйымдарға салынатын инвестицияларға байланысты уақытша айырмалар, негізгі компанияның көрсетілген айырмаларды іске асыру уақытын бақылауға мүмкіндігі болған және осы уақытша айырмалардың көз жетерлік іске асырылмауына сенімділік болған жағдайда. Кейінге қалдырылған салықтың өлшемі болашақта, уақытша айырмаларды қалпына келтіру кезінде қолданылатын салық мөлшерлемелер негізінде, есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе іс жүзінде қолданысқа енгізілген заңдарға негізделі отырып айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық жөніндегі талаптар болашақта уақытша айырмаларды, салықтар бойынша қабылданбаған шығыстарды және пайдаланылмаған салық жеңілдіктерін жабу үшін жеткілікті болатын салық салынатын пайда алу мүмкіндігі болатындай мөлшерде көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық жөніндегі талаптардың мөлшері салық талаптарын іске асырудан тиісті пайда алу мүмкіндігінің енді болмайтындай мөлшерде азайтылады.

Кірістер мен шығыстарды шоғырландырылған қаржылық есептілікте тану

Пайыздық кірістер және шығыстар пайда немесе зиян құрамында тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі қолданыла отырып көрсетіледі.

Басқа да комиссиялар, сондай-ақ басқа да кірістер және шығыстар тиісті қызмет көрсетілген күні пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Сегменттік есептілік

Операциялық сегмент Ұлттық Банктің коммерциялық қызметке тартылған құрамдас бөлігін білдіреді, осы қызметтен ол пайда алады немесе зиян (Ұлттық Банктің басқа да компоненттерімен операцияларға қатысты пайданы мен зиянды қоса алғанда) шегеді, оның қызметінің нәтижесін операциялық шешімдерді қабылдау үшін жауапты тұлға сегменттер арасындағы ресурстарды бөлу кезінде және олардың қызметінің қаржылық нәтижелерін бағалау кезінде тұрақты талдайды және оған қатысты қаржы ақпараты қол жетімді болады.

Жаңа және қайта қаралған стандарттарды қабылдау

Өткен жылы Ұлттық Банк ХҚЕСК және ХҚЕСТК бекіткен, 2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған кезең үшін есептілікті жасау кезінде оның операцияларына жататын және күшіне енетін барлық жаңа және өзгерген стандарттар мен интерпретацияларды қабылдады. Жаңа және өзгерген стандарттар мен интерпретацияларын қабылдау осы ағымдағы және алдағы жылдарды көрсету үшін пайдаланылатын Ұлттық Банктің есептік саясатына өзгерістер әкелген жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Күшіне енгізілмеген жаңа стандарттар мен түсіндірмелер

Бірқатар жаңа стандарттар, өзгертілген стандарттар мен түсіндірулер 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күшіне енгізілген жоқ және осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданылған жоқ. Аталған жаңа стандарттар, түзетулер және түсіндірмелер Ұлттық Банктің қызметіне әлуетті ықпал етуі мүмкін. Ұлттық Банк көрсетілген стандарттарды, түзетулерді және түсіндірмелерді олар күшіне енген күннен бастап қолдана бастауды жоспарлап отыр. Ұлттық Банк жоғарыда көрсетілген жаңа стандарттарды енгізу оның қаржылық есептілігіне ықтимал әсерін әлі бағалаған жоқ.

- «Қаржы құралдары» 9-ХҚЕС
- 9-ХҚЕС түзетулер «9-ХҚЕС: күшіне ену күні және ауыспалы кезеңге ақпараттың мәнін ашуға талаптар»
- «Инвестициялық компаниялар» 10-ХҚЕС, 12-ХҚЕС және 27-ХҚЕС (IAS) түзетулер
- «Қаржы активтері мен міндеттемелерін өзара есепке алу» 32-ХҚЕС (IAS) түзетулер
- «Активтердің құнсыздануы» 36-ХҚЕС (IAS) түзетулер
- «Қаржы құралдары: тану және бағалау» 39-ХҚЕС (IAS) түзетулер

9-ХҚЕС «Қаржы құралдары»

2009 жылғы қарашада шығарылған 9-ХҚЕС қаржы активтерін жіктеу және бағалау бойынша жаңа талаптар енгізді. 9-ХҚЕС 2010 жылғы қазанда түзетулер енгізілді және қаржы міндеттемелерін жіктеу және бағалау бойынша және оларды тануды тоқтату бойынша жаңа талаптар енгізілді.

9-ХҚЕС негізгі талаптарына сәйкес:

- 39-ХҚЕС (IAS) «Қаржы құралдары: тану және бағалау» айқындамасына сәйкес барлық көрсетілген қаржы активтері бастапқы танылғаннан кейін не амортизацияланған құны не әділ құны бойынша бағалануы тиіс. Атап айтқанда, бизнес-модель шеңберінде ұсталынатын борыштық құралдар, олардың мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу болып табылады және осындай ақша ағындарына негізгі соманы және ол бойынша пайыздарды төлеу ғана қосылады, әдеттегідей, соңғы есепті кезеңдердің аяғындағы амортизацияланған құны бойынша бағаланады. Барлық басқа да борыштық құралдар және үлестік бағалы қағаздар кейінгі есептік кезеңдердің аяғында әділ құны бойынша бағаланады. Бұдан басқа, 9-ХҚЕС сәйкес кәсіпорын басқа да жиынтық кірістің құрамындағы және тек дивидендтер бойынша кіріс – пайда мен зиян құрамындағы үлестік құралдың (саудаға арналмаған) әділ құнына кейінгі өзгерістерді есептеуге жатпайтын таңдаудың күшін жоя алады.
- 9-ХҚЕС сәйкес егер басқа да жиынтық кірісінің құрамындағы міндеттеме бойынша кредиттік тәуекелдің өзгерістерінің ықпалын тану пайданың немесе зиянның есептік теңгерімсіздігін жасауға немесе ұлғаюына әкелмесе, ПЗАӘҚ-ға жатқызылған қаржы міндеттемелері бойынша осы міндеттеме бойынша кредиттік тәуекелдің өзгерістеріне байланысты қаржы міндеттемесінің әділ құнының өзгерістер сомасы басқа да жиынтық кірісте танылады. Қаржы міндеттемесінің кредиттік тәуекеліне байланысты әділ құнының өзгерістері пайда мен зиянға жіктелінбейді. 39-ХҚЕС (IAS) сәйкес бастапқыда пайда мен зиян арқылы әділ құны бойынша көрсетіліп жіктелінетін қаржы міндеттемесінің әділ құнының барлық өзгеру сомасы пайда мен зиян құрамында танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

«Инвестициялық компаниялар» 10-ХҚЕС, 12-ХҚЕС және 27-ХҚЕС (IAS) түзетулер

10-ХҚЕС түзетулер инвестициялық компанияның айқындамасын береді және инвестициялық компанияның айқындауды қанағаттандыратын, есептілікті ұсынатын ұйымнан өзінің еншілес кәсіпорындарынан есептілікті шоғырландыруды, ал еншілес кәсіпорындардың өзінің шоғырландырылған және жеке қаржылық есептілігінде пайда мен зиян арқылы әділ құны бойынша бағалауды қажет етеді.

Инвестициялық компания санатына жатқызу үшін есептілікті ұсынатын ұйым:

- бір немесе одан астам инвесторларға инвестицияларды кәсіби басқару қызметін көрсету мақсатында олардан қаражат алуы;
- капиталдың, инвестициялық кірістің немесе оның және басқасының құнын арттыру салдарынан кіріс алу үшін ғана қаражатты инвестициялау қызметін негізгі мақсат етіп қабылдауы, сондай-ақ
- барлық инвестициялардың нәтижелерін әділ құны бойынша өлшеуі және бағалауы тиіс.

12-ХҚЕС және 27-ХҚЕС (IAS) кейінгі түзетулер инвестициялық компаниялар үшін ақпаратты ашуға жаңа талаптар енгізу үшін жасалды.

Ұлттық Банктің басшылығы инвестициялық компанияларға қатысты түзетулер Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсер еспейді деп болжамдайды, себебі Банк инвестициялық компания болып табылмайды.

«Қаржы активтері мен міндеттемелерін есепке алу» 32-ХҚЕС (IAS) түзетулер

32-ХҚЕС (IAS) түзетулер қаржы активтері мен міндеттемелерін өзара есепке алуға қатысты талаптарды түсіндіреді. Атап айтқанда, «қолданылатын, заңды тұрғыдан орындалатын есепке алу құқығы» және «бір мезгілде активті сату және міндеттемелерді өтеу» сөздерінің мәндеріне түсінік берілді.

Ұлттық Банктің Басшылығы осы түзетулерді 32-ХҚЕС (IAS) қолдану Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілікке айтарлықтай ықпал етпейді деп болжамдайды, себебі Ұлттық Банктің өзара есепке алынатын қаржы активтері мен міндеттемелері жоқ.

«Активтердің құнсыздануы» 36-ХҚЕС (IAS) түзетулер

2013 жылғы мамырда ХҚЕС жөніндегі Кеңес «Активтердің құнсыздануы» 36-ХҚЕС (IAS) ақпаратты ашу бойынша талаптарға түзетулерді бекітті. Қабылданған түзетулер «Қаржылық емес активтер бойынша өтелетін құнның мәнін ашу» ED/2013/1 жобаның нәтижесін және жобаға жиналған пікірлерді білдіреді. Осы түзетулер:

- а) ЕГДС акша ағындарын (ЕГДС тобы) жинақтайтын әрбір бірлік бойынша өтелетін құнның мәнін ашу туралы талапты алып тастайды, мұнда ЕГДС (ЕГДС тобы) бөлінген пайдалы қолданудың белгісіз мерзімі бар гудвилдің немесе материалдық емес активтің баланстық құны пайдалы қолданудың белгісіз мерзімі бар гудвилдің немесе материалдық емес активтің жалпы баланстық құнымен салыстырғанда едәуір болып табылады;
- б) есепті кезеңнің ішінде құнсызданудан болған зиянның танылуына немесе қалпына келтіруіне қатысты жекелеген активтің (гудвилді қоса) немесе ЕГДС өтелетін құнының мәнін ашуды талап етеді;

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

- в) есепті кезеңнің ішінде құнсызданудан болған зиянның танылуына немесе қалпына келтіруіне қатысты жекелеген актив (гудвилді қоса) немесе ЕГДС үшін шығаруға арналған зияндарды шегере отырып, әділ құн туралы қосымша ақпараттың мәнін ашуды қажет етеді, мыналарды қоса:
- әділ құн иерархиясының деңгейі (13-ХҚЕС сәйкес) оған әділ құнды бағалау жатқызылады;
 - шығаруға арналған зияндарды шегере отырып әділ құнды айқындау кезінде пайдаланылған бағалау әдістері;
 - иерархияның екінші және үшінші деңгейлерін бағалау үшін — шығаруға арналған зияндарды шегере отырып әділ құнды айқындау кезінде пайдаланылған негізгі кемшіліктер;
 - дисконт мөлшерлемесінің мәнін ашу, егер компания есепті кезеңнің ішінде құнсызданудан болған зиянды таныса немесе қалпына келтірсе және өтелетін құн дисконттау техникасын қолдана отырып, шығаруға арналған зияндарды шегере отырып әділ құн ретінде айқындалса.

Өзгерістер 2014 жылғы 1 қаңтардан кейін басталған жылдық кезеңдерге ретроспективті түрде қолданылатын болады. Егер тиісті есептік кезеңдерде компания 13-ХҚЕС қолданған болса, онда оны барынша ертерек қолдануы ықтимал.

«Қаржы құралдары: тану және бағалау» 39-ХҚЕС (IAS) түзетулер

ХҚЕС жөніндегі кеңес ED/2013/2 «Деривативтердің жаңалығы және хеджирлеуді есепке алуды жалғастыру» стандартының жобасына 2013 жылғы ақпанда ұсынылған 39-ХҚЕС (IAS) түзетулерді қабылдады.

Стандарттың жаңа редакциясы компанияларға биржадан тыс деривативтерді есепке алуды жеңілдетеді. Бұдан былай хеджирлеу құралын жаңарту: 1) жаңарту заңның немесе биржалық реттеуіштердің талаптары болып табылғанда, 2) оның талаптары мәміленің үшінші жағы орталық депозитарий немесе клиринг агенттігі болып табылады деп болжамдағанда, 3) егер орталық депозитарий немесе клиринг агенттігі дериватив қолданылған күннен бастап мәміленің тараптары болса, деривативке жаңалықпен енгізілген талаптарды өзгерту қажет болатындармен шектелсе ғана хеджирлеу ережелері бойынша есепке алуды тоқтату үшін негіздеме болып табылмайды.

Өзгерістер 2014 жылғы 1 қаңтардан кейін басталған жылдық кезеңдерге қолданылатын болады. Ерте қолдануға болады, бірақ ол қосымша мәндерді қажет етеді. «Есеп саясаты, бухгалтерлік бағаларға өзгерістер және қателер» 8-ХҚЕС (IAS) түзетулерге сәйкес ретроспективті түрде қолдануы тиіс.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

4. Таза пайыздық кіріс

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Пайыздық кірістер		
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	35,613,858	38,389,809
«Кері репо» мәмілелері	30,536,331	30,655,184
Банктердегі және басқа да қаржылық институттардағы шоттар мен депозиттер	1,174,190	1,793,683
Басқалары	36,311	36,621
	67,360,690	70,875,297
Пайыздық шығыстар		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(939,584)	(6,211,727)
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	(732,740)	(463,173)
Банктердегі және басқа да институттардағы шоттар мен депозиттер	(676,590)	(1,932,712)
Тура репо мәмілелері	(160,543)	(496)
	(2,509,457)	(8,608,108)
	64,851,233	62,267,189

5. Комиссиялық кірістер

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Активтерді басқару қызметі бойынша комиссия	4,367,619	3,959,840
Зейнетақы активтерін басқарудан түскен комиссия	2,262,086	5,825,012
Депозитарлық қызмет және қаржы нарықтарына қызмет көрсету	1,643,997	-
Аударым операциялары	202,409	192,353
	8,476,111	9,977,205

Активтерді басқару операцияларынан түскен комиссиялық кірістерге Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының және «Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ активтерін басқару қызметі үшін кірістер қосылады. ҚҰБ клиенттердің нұсқауларына сәйкес алынған қаражатты түрлі қаржы құралдарына инвестициялай отырып, жоғарыда аталған ұйымдардың активтерін басқарады.

Зейнетақы активтерін басқарудан түскен комиссиялық кіріске «Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры» жинақтаушы зейнетақы қоры» (МЖЗҚ) АҚ-нан түскен комиссиялық кіріс қосылады.

Депозитарлық қызметтен және қаржы нарықтарына қызмет көрсетуден түскен кіріске «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ, «Қазақстан қор биржасы» АҚ негізгі қызметінен түскен кірістер қосылады.

Аударым операцияларынан түскен кіріске «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы» РМК-ның банкаралық төлемдерден, ақша аударымдарынан және клиринг операцияларынан түскен комиссиялық кірістер қосылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

6. Комиссиялық шығыстар

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Активтерді басқару қызметтері	1,471,316	362,965
Брокерлік операциялар	148,938	142,121
Кастодиандық қызметтер	112,647	144,405
Басқалары	5,988	2,310
	1,738,889	651,801

7. Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялардан алынатын таза кіріс

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Сыртқы басқарудағы активтер бойынша таза кіріс (19-ескерту)	27,679,929	11,653,657
Басқа туынды қаржы құралдарымен жасалатын операциялар бойынша таза зиян	(1,587,864)	(816,885)
	26,092,065	10,836,772

8. Сату үшін қолда бар қаржы активтерімен жасалатын операциялардан алынатын таза кіріс

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Борыштық құралдар	3,792,411	7,059,042
	3,792,411	7,059,042

9. Басқа да операциялық (шығыстар)/кірістер, нетто

	2013 мың теңге	2012 мың теңге
Коллекциялық монеталарды өткізу	2,666,564	2,441,678
Баспа өнімдерін өткізу	2,109,035	1,767,778
Медальдарды, белгішелерді, зергерлік бұйымдарды өткізу	15,302	142,281
Негізгі құрал-жабдықтарды жалға беру	25,523	30,733
Басқа да (шығыстар)/кірістер, нетто	(15,931)	363,162
Депозиттерге кепілдік беру резервін толықтыру	(10,000,000)	-
	(5,199,507)	4,745,632

Қатысушы банктің депозиторларының мүддесін қорғау қызметін жүзеге асыру үшін «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Заңға сәйкес, «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамы 2013 жылы арнайы резервке ұйымның шығыстары есебінен 10,000,000 мың теңге жіберді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

10. Құнсызданудан болған резервтерді (қалыптастыру)/қалпына келтіру

	2013ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	(98,270)	1,875,941
Негізгі құралдарды теріс қайта бағалау	(86,839)	(29,229)
Қорлар	(23,557)	-
Басқа да активтер	(5,748)	(70,819)
	(214,414)	1,775,893

11. Банкноттар мен монеталарды шығару бойынша шығыстар

	2013ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Банкноттарды дайындау	4,597,070	4,459,451
Монеталар дайындау	2,268,730	4,367,328
Басқалары	91,665	89,050
	6,957,465	8,915,829

2013 жылы банкноталар мен монеталарды шығару шығыстары тозу және амортизация бойынша 985,728 мың теңге сома көлеміндегі шығыстардан тұрады (2012 жыл: 915,013 мың теңге)

12. Басқа ұйымдарды қаржыландыру

	2013ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Т.Рысқұлов атындағы Қазақ Экономикалық Университетінің жанындағы Магистратураны қаржыландыру	198,482	182,017
	198,482	182,017

13. Қызметкерлерге шығыстар

	2013ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Жалақы	9,539,947	9,401,749
Сыйлықақылар	6,874,135	6,390,732
Әлеуметтік салық	1,426,295	1,396,941
Сақтандыру	507,026	503,475
Оқыту	179,533	170,711
Басқалары	118,082	65,535
	18,645,018	17,929,143

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

14. Басқа да жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыстар

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Негізгі құрал-жабдықтарды жөндеу және ұстау	1,338,812	832,892
Салықтар, табыс салығын қоспағанда	826,544	877,455
Байланысқа жұмсалатын шығыстар	717,832	943,281
Ақпараттық және басқа да қызметтер	590,723	653,580
Қорлар	527,864	653,133
БАҚ-тағы жарнамаға, хабарландыруға және сөз сөйлеуге жұмсалған шығыстар	382,663	244,378
Иссапар шығыстары	289,169	265,214
Көлік шығыстары	286,089	149,129
Жалдау бойынша шығыстар	259,287	239,403
Күзет	258,931	210,448
Өкілдік шығыстары	204,879	117,192
Коммуналдық төлемдер	157,665	131,141
Мүлікті өтеусіз беру	150,497	84,922
Негізгі құрал-жабдықтарды сақтандыру	43,450	27,811
Басқалары	436,741	284,928
	6,471,146	5,714,907

15. Табыс салығы бойынша шығыстар

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ҚҰБ табыс салығын төлеуден босатылған.
ҚҰБ еншілес және қауымдасқан ұйымдарына табыс салығы салынады.

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстар		
Есепті жыл	554,225	1,144,881
	554,225	1,144,881
Кейінгі қалдырылған табыс салығы бойынша шығыс		
Уақытша айырмалардың пайда болуы және қалпына келтіру	347,011	288,304
Табыс салығы бойынша шығыстың жиынтығы	901,236	1,433,185

ҚҰБ еншілес ұйымдары үшін қолданылатын салық мөлшерлемесі 2013 және 2012 жылдарда 20% құрайды, ол Қазақстан компанияларының табыс салығының мөлшерлемесін көрсетеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Тиімді салық мөлшерлемесін есептеу:

	2013 ж. мың теңге	%	2012 ж. мың теңге	%
Салық салынғанға дейінгі пайда	61,100,331		45,902,863	
Табыс салығы бойынша қолданылып жүрген мөлшерлемеге сәйкес есептелген табыс салығы	12,220,066	20.00	9,180,573	20.00
Ұлттық Банктің салық салынбайтын операцияларының әсері	(11,263,634)	(18.43)	(7,635,357)	(16.63)
Шегерілмейтін шығыстар/ (табыс салығы салынбайтын кірістер/	(55,196)	(0.09)	(112,031)	(0.25)
	901,236	1.48	1,433,185	3.12

16. Ақша қаражаты және олардың баламалары

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Шетел банктеріндегі өтеу мерзімі үш айдан аз қаражат	606,272,318	586,756,053
Шетел банктеріндегі «ностро» түріндегі шоттар	58,216,998	28,233,336
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	20,771,701	9,969,355
Қазақстан банктеріндегі «ностро» түріндегі шоттар	1,665,978	3,709,516
Халықаралық есеп айырысу банкіндегі шоттар	600,680	757,914
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептегі ақша қаражаты және олардың баламалары	687,527,675	629,426,174

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаты және оның баламалары құнсызданбаған және мерзімі өтпеген.

17. Алтын

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Шетел банктеріндегі депозиттердегі алтын:		
- А бастап А+ дейін кредиттік рейтингісі бар	139,345,672	199,026,379
- АА- бастап АА дейін кредиттік рейтингісі бар	160,748,695	156,026,791
	300,094,367	355,053,170
Банктің сақтау орнындағы құймадағы алтын	388,244,549	346,309,560
Шетел банкінің сақтау орнындағы құймадағы алтын:		
- ААА кредиттік рейтингісі бар	166,900,384	225,452,795
	855,239,300	926,815,525

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

18. Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Шетел банктеріндегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер		
«Ностро» түріндегі шоттар		
- А- бастап AAA дейін кредиттік рейтингісі бар	57,361,680	26,134,170
- BBB- бастап BBB+ дейін кредиттік рейтингісі бар	543,704	1,565,900
- В- бастап В+ дейін кредиттік рейтингісі бар	53,497	144,966
- тағайындалған кредиттік рейтингісі жоқ	258,117	388,300
«Ностро» түріндегі шоттардың барлығы	58,216,998	28,233,336
А+ бастап АА+ дейінгі рейтингісі бар депозиттер	606,272,318	586,756,053
Басқа да шоттар мен депозиттер		
Халықаралық валюта қорындағы шоттар	86,762,325	84,725,376
Сыртқы басқарудағы АА- кредиттік рейтингісі бар инвестицияланбаған ақша қаражаты (19-ескерту)	16,101,588	9,812,003
Шетел валютасындағы операциялар бойынша дебиторлық берешек	1,667,693	2,371,682
Халықаралық есеп айырысулар банкіндегі шоттар	600,680	757,914
Басқа да шоттар мен депозиттердің жиынтығы	105,132,286	97,666,975
Шетел банктеріндегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттердің жиынтығы	769,621,602	712,656,364
Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегі		
«Ностро» түріндегі шоттар		
- В+ және одан жоғары кредиттік рейтингісі бар	1,376,357	2,188,380
- В+ төмен кредиттік рейтингісі бар	238,657	1,467,638
- тағайындалған кредиттік рейтингісі жоқ	50,964	53,498
«Ностро» түріндегі шоттардың жиынтығы	1,665,978	3,709,516
Депозиттер		
- В+ және одан жоғары кредиттік рейтингісі бар	1,989,940	4,646,472
- В+ төмен кредиттік рейтингісі бар	-	2,070,639
- тағайындалған кредиттік рейтингісі жоқ	4,036,181	7,618,484
Депозиттер жиынтығы	6,026,121	14,335,595
Басқа да шоттар мен депозиттер		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің дебиторлық берешегі	1,077,655	1,365,029
«БЖЗҚ» АҚ дебиторлық берешегі	209,155	-
Рейтингісі жоқ Қазақстан банктерінің және сактандыру ұйымдарының дебиторлық берешегі	-	3,172,324
Басқа да шоттар мен депозиттердің жиынтығы	1,286,810	4,537,353
Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегінің жиынтығы	8,978,909	22,582,464
	778,600,511	735,238,828

2013 және 2012 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банктің сомасы капиталдың 10% асатын қарсы агент банкте шоттары мен депозиттері бар. Бұл шоттың жалпы сомасы 606,272,318 (2012 жылы - 568,666,650 мың теңге) мың теңгені құрайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

19. Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары 2013 және 2012 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша төмендегілерді қамтиды:

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Активтер		
Сыртқы басқарудағы активтер – санатқа пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша айқындалғандар		
Корпоративтік облигациялар	181,818,327	129,535,765
Корпоративтік акциялар	172,260,497	94,573,178
Мемлекеттік облигациялар	131,149,862	77,918,034
Опциондар	151,559	349,153
Фьючерстер	135,086	15,178
Форвардтар	5,774	917
Жеке басқарудағы активтер		
Своп	77,049	-
Форвардтар	73,570	-
Опцион	19,065	-
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдарының жиынтығы	485,690,789	302,392,225
Міндеттемелер		
Сыртқы басқарудағы міндеттемелер		
Форвардтар	(146,134)	(235,167)
Фьючерстер	(72,412)	(7,474)
Жеке басқарудағы міндеттемелер		
Опцион	(17,640)	-
Форвардтар	(12,841)	(26,462)
Своп	(3,387)	-
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарының жиынтығы	(252,414)	(269,103)

2013 және 2012 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдарының бір бөлігі тиісінше активтерді басқарумен айналысатын 9 немесе 6 шетелдік ұйымдардың басқаруында болды. Мандатқа байланысты менеджерлер қаражатты белгіленген кірісі және үлестік қаржы құралдары бар қаржы құралдарына инвестициялайды, оларға сондай-ақ туынды қаржы құралдарын активтерін пайдалануға рұқсат етіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Сыртқы басқарудағы активтер портфельдерінің төмендегідей инвестициялық стратегиясы бар

Сыртқы басқарушы	2013ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге	Стратегия	Индекс
Amundi	119,677,095	92,171,780	Ауқымды акция	MSCI World Index (MXWO)
Nomura Asset Management U.K. Limited	59,284,021	45,665,769	Ауқымды корпоративтік облигациялар	ML Global Broad Market Corporate Index, 1-10 Yrs(G5BC)
Bank Julius Baer & Co. AG.	57,389,494	44,715,059	Ауқымды корпоративтік облигациялар	ML Global Broad Market Corporate Index, 1-10 Yrs(G5BC)
Aviva Investors Global Services Limited	55,052,728	47,411,430	Ауқымды дамушы нарықтар	ML Emerging Customised Index
Deutsche Asset Management International GmbH	51,734,094	42,417,665	Ауқымды дамушы нарықтар	ML Emerging Customised Index
JP Morgan	50,932,228	-	Ауқымды белсенді акциялар	MSCI World Index (MXWO)
BBVA	39,581,585	-	Ауқымды дамушы нарықтар	ML USD Latin America (BR,CL,PE,CO,MX)-Q610
Lombard Odier Asset Management (Europe) Limited	35,316,302	29,767,881	Ауқымды айырбасталатын облигациялар	UBS Convertible Global Investment Grade USD Index (UICBGIGU)
BNP	16,335,012	-	Ауқымды айырбасталатын облигациялар	UBS Convertible Global Investment Grade USD Index (UICBGIGU)
Барлығы таза активтер	485,302,559	302,149,584		

Сыртқа басқарудағы портфельдерге жататын 16,101,588 мың теңгені (9,812,003 мың теңге - 2012 жылы) құрайтын 2013 жылғы инвестицияланбаған қалдықтар «банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер» бабында көрсетілген (18-ескерту).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Төмендегі кестеде кредиттік портфельді құрайтын белгіленген кірісі бар активтердің кредиттік сапасы бағаланған:

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Корпоративтік облигациялар		
BBB- BBB+ дейінгі кредиттік рейтингісі бар	90,549,130	56,993,504
A- дан AAA дейінгі кредиттік рейтингісі бар	80,097,415	64,840,060
BB- дан BB+ дейінгі кредиттік рейтингісі бар	1,534,215	1,551,081
тағайындалған кредиттік рейтингісі жоқ	9,637,567	6,151,120
	181,818,327	129,535,765
Мемлекеттік облигациялар		
BBB- BBB+ дейінгі кредиттік рейтингісі бар	72,731,505	32,323,939
BB- дан BB+ дейінгі кредиттік рейтингісі бар	36,993,457	31,248,199
A- дан AAA дейінгі кредиттік рейтингісі бар	20,901,907	13,786,272
тағайындалған кредиттік рейтингісі жоқ	522,993	559,624
	131,149,862	77,918,034
Сыртқы басқарудағы борыштық қаржы құралдарының жиынтығы	312,968,189	207,453,799

Келесі кестеде негізгі валюталар бойынша шарттарға сәйкес мәміленің орташа алынған валюталық бағамдарын және өтеуге дейін қалған мерзімдерін көрсете отырып, 2013 және 2012 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сыртқы басқарудағы портфельдерді қоспағанда, Ұлттық Банктің туынды құралдарымен операциялар бойынша өтелмеген қалдықтардың келісілген сомалары көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

	Шарт бойынша сомасы/мәміленің шартты сомасы мың теңге		Орташа алынған мәміленің фьючерстік бағалары/ валюталық бағамдары	
	2013 ж.	2012 ж.	2013 ж.	2012ж.
«Форвард» операциялары – үш айдан аз кезеңде				
Еуроға АҚШ долларын сатып алу	10,674,586	-	1.38577	-
АҚШ долларына ЕУРО-ны сатып алу	10,601,000	-	1.37789	-
Дат кронасына ЕУРО-ны сатып алу	24,722	-	7.4599	-
Корея вонасына АҚШ долларын сатып алу	-	6,187,667	-	1,071.9
	21,300,308	6,187,667		
Валюталық-пайыздық своп бір жылдан аз кезеңде				
Теңгені АҚШ долларына айырбастау	10,730,300	-	0.22150	-
«Опцион» операциялары - үш айдан он екі айға дейінгі кезеңде				
АҚШ долларында көрсетілген опционды сатып алуға келісімшарт	19,065		49.50	-
	32,049,673	6,187,667		

20. Кері репо мәмілелері

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Халықаралық қаржы институты және Қазақстан банктері:		
- AAA кредиттік рейтингісі бар	13,819,131	-
- B- кредиттік рейтингісі бар	-	57,312,250
- CCC кредиттік рейтингісі бар	71,019,721	-
- тағайындалған кредиттік рейтингісі жоқ	488,300,816	520,690,730
	573,139,668	578,002,980

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кері репо келісімдері бойынша қамтамасыз ету ретінде қабылданған қаржылық активтердің әділ бағасы артық қаматамасыз ету әсерін ескермегенде 573,095,222 мың теңге (2012 жылы: 578,002,980 мың теңге) құрайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

21. Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтер

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Борыштық құралдар		
Шетел эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар		
Мемлекеттік облигациялар		
АҚШ Үкіметінің қазынашылық міндеттемелері	644,451,768	696,078,321
Франция Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	117,309,353	233,004,933
Ұлыбритания Үкіметінің қазынашылық облигациялары	112,220,726	204,771,362
Жапония Үкіметінің қазынашылық облигациялары	111,259,084	193,150,333
Германия Үкіметінің қазынашылық облигациялары	82,268,309	230,811,680
Корея Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	61,029,866	100,185,733
Канада Үкіметінің қазынашылық облигациялары	59,810,615	110,231,913
Австралия Үкіметінің қазынашылық облигациялары	59,707,213	111,630,975
Гонконг Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	38,487,651	65,659,194
Нидерланд Үкіметінің қазынашылық облигациялары	32,038,162	59,306,242
Швеция Үкіметінің мемлекеттік облигациялар	27,423,984	37,456,663
Дания Үкіметінің қазынашылық облигациялары	27,098,369	41,093,719
Сингапур Үкіметінің қазынашылық облигациялары	25,772,083	45,878,859
Австрия Үкіметінің мемлекеттік облигациялар	17,583,814	38,187,546
Қытай Үкіметінің қазынашылық облигациялар	7,616,074	-
Финляндия Үкіметінің қазынашылық облигациялар	6,426,887	-
Мемлекеттік облигациялардың барлығы	1,430,503,958	2,167,447,473
Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздары		
- AAA кредиттік рейтингісі бар	160,384,731	96,917,958
- AA- кредиттік рейтингісі бар	7,703,490	-
- A+ кредиттік рейтингісі бар	6,394,328	15,174,845
- AA+ кредиттік рейтингісі бар	6,164,600	22,041,336
- A кредиттік рейтингісі бар	-	2,892,538
- тағайындалған кредиттік рейтингісі жоқ	22,505,264	-
Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздарына инвестициялар, барлығы	203,152,413	137,026,677
Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигациялары		
- А-дан AAA-дейінгі кредиттік рейтингісі бар	84,192,537	65,907,911
- В кредиттік рейтингісі бар	9,768,734	-
- BB кредиттік рейтингісі бар	253,039	251,570
- В+ кредиттік рейтингісі бар	-	10,306,801
- тағайындалған кредиттік рейтингісі жоқ	23,193,854	5,200,182
Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигацияларына инвестициялар жиынтығы	117,408,164	81,666,464
Шетел эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар жиынтығы	1,751,064,535	2,386,140,614
Қазақстан эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық міндеттемелері	461,694,819	248,557,678
Қазақстанның мемлекеттік қаржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздары	1,539,809	1,385,526
Қазақстан эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың жиынтығы	463,234,628	249,943,204
Құнсыздануға арналған резерв	(75,829)	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Құнсыздануға арналған резервті шегергендегі Қазақстанэмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың жиынтығы	463,158,799	249,943,204
Борыштық құралдарға инвестициялардың жиынтығы	2,214,223,334	2,636,083,818
Үлестік құралдар		
Корпоративтік акциялар	456,623	451,640
Үлестік құралдарға инвестициялардың жиынтығы	456,623	451,640
Құнсыздануға арналған резерв	(422,631)	(400,190)
Құнсыздануға арналған резервті шегергендегі үлестік құралдарға инвестициялар жиынтығы	33,992	51,450
Сатуға арналған жеке басқарудағы қолда бар қаржы активтерінің жиынтығы	2,214,257,326	2,636,135,268

Құнсыздануға арналған резервтің өзгеруін талдау

2013 және 2012 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жылы сату үшін қолда бар қаржылық активтерге қатысты құнсыздануға арналған резервтердегі өзгерістер төмендегідей:

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Жыл басындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің шамасы	400,190	5,628,451
Құнсыздануға арналған резервті құру/(қалпына келтіру)	98,270	(1,875,941)
Есептен шығару	-	(3,352,320)
Жыл аяғындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің шамасы	498,460	400,190

2012 жылғы желтоқсанда «БТА Банкі» АҚ кредиторлар алдындағы міндеттемелерін қайта құрылымдауды аяқтағаннан кейін ҚҰБ әділ құны бойынша танылған жаңа бағалы қағаздарды сатып алды. Нәтижесінде, 1,875,941 мың теңге мөлшерінде құнсызданудан болған зиянды қалпына келтіру танылды, «БТА Банкі» АҚ бойынша құнсыздануға арналған резервтің қалған сомасы есептен шығарылды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

22. Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
«Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-ның BBB+ кредиттік рейтингі бар облигациялары	56,069,124	55,205,772
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің BBB+ кредиттік рейтингі бар облигациялары	1,798,996	950,000
Екінші деңгейдегі банктер мен басқа ұйымдардың бағалы қағаздары	112,088	-
	57,980,208	56,155,772

ҚҰБ 2012 жылы «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-ның облигацияларын сатып алды. Бұл облигациялардың әділ құны оларды сатып алу күні 54,957,622 мың теңгеге тең болды. Төленген ақша қаражаты мен әділ құны арасындағы 15,170,270 мың теңге сомасындағы айырма 2012 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте өтелгенге дейін ұсталатын инвестицияларды бастапқыда тану кезінде зиянның құрамына жазылды.

Облигацияның әділ құны бастапқы тану кезінде шығару талаптары мен кредит тәуекелдері ұқсас мемлекеттік бағалы қағаздарға бойынша нарықтық кірістілікте белгіленген нарықтық мөлшерлемеге сәйкес белгіленген 6.64%-дық нарықтық мөлшерлемені пайдалана отырып облигациялардың келісімшарттық ақша ағындарын дисконттау жолымен бағаланады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

23. Негізгі құрал-жабдықтар және материалдық емес активтер

	Жер, үйлер мен ғимараттар	Жиһаз бен жабдықтар	Компьютерлік жабдықтар	Көлік құралдары	Аяқталмаған құрылыс/ Орнатыл- маған жабдықтар	Материалдық емес активтер	Барлығы
мың теңге							
<i>Тарихи/Қайта бағаланған құны</i>							
2012 жылғы 1 қаңтардағы							
жағдай бойынша қалдық	18,034,313	15,662,781	2,334,566	1,095,240	4,563,877	3,359,175	45,049,952
Түсімдер	2,193,914	3,625,057	305,156	407,895	1,091,380	532,425	8,155,827
Құнын теріс қайта бағалау	-	(44,754)	-	-	-	-	(44,754)
Шығынға жазу	(498,619)	(756,740)	(119,249)	(153,209)	(330,792)	(433,110)	(2,291,719)
Аударымдар	847,029	2,994,796	354	9,800	(3,851,979)	-	-
2012 жылғы 31 желтоқсандағы							
жағдай бойынша қалдық	20,576,637	21,481,140	2,520,827	1,359,726	1,472,486	3,458,490	50,869,306
<i>Тозу және амортизация</i>							
2012 жылғы 1 қаңтардағы							
жағдай бойынша қалдық	251,355	5,073,094	1,550,536	639,389	-	2,125,219	9,639,593
Есептелген тозу және							
амортизация	1,410,603	762,704	974,416	172,557	-	363,881	3,684,161
Құнын теріс қайта бағалау	-	(15,525)	-	-	-	-	(15,525)
Шығынға жазу	(237,040)	(639,254)	(119,249)	(146,193)	-	(411,491)	(1,553,227)
Аударымдар	(906)	881	25	-	-	-	-
2012 жылғы 31 желтоқсандағы							
жағдай бойынша қалдық	1,424,012	5,181,900	2,405,728	665,753	-	2,077,609	11,755,002
<i>Баланстық құны</i>							
2012 жылғы 31 желтоқсандағы							
жағдай бойынша қалдық	19,152,625	16,299,240	115,099	693,973	1,472,486	1,380,881	39,114,304

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

23. Негізгі құрал-жабдықтар және материалдық емес активтер, жалғасы

	Жер, үйлер мен ғимараттар	Жиһаз бен жабдықтар	Компьютерлік жабдықтар	Көлік құралдары	Аяқталмаған құрылыс/ орнатылмаған жабдықтар	Материалдық емес активтер	Барлығы
мың теңге							
<i>Тарихи /Қайта бағаланған құны</i>							
2013 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	20,576,637	21,481,140	2,520,827	1,359,726	1,472,486	3,458,490	50,869,306
Түсімдер	8,942,817	1,798,468	907,969	338,902	737,536	646,588	13,372,280
Қайта бағалау	4,516,721	51,858	2,835	3,274	-	-	4,574,688
Құнсыздану (шығыс шоттары арқылы)	(65,355)	-	-	-	-	-	(65,355)
Шығынға жазу	(65,400)	(559,927)	(542,615)	(154,833)	(1,128,429)	(642,404)	(3,093,608)
2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	33,905,420	22,771,539	2,889,016	1,547,069	1,081,593	3,462,674	65,657,311
<i>Тозу және амортизация</i>							
2013 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	1,424,012	5,181,900	2,405,728	665,753	-	2,077,609	11,755,002
Есептелген тозу және амортизация	1,693,657	1,534,750	480,404	193,363	-	414,095	4,316,269
Құнсыздану	(2,326,441)	-	-	-	-	-	(2,326,441)
Шығынға жазу	(34,775)	(510,998)	(341,844)	(128,771)	-	(524,340)	(1,540,728)
Аударымдар	126,729	(126,729)	-	-	-	-	-
2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	883,182	6,078,923	2,544,288	730,345	-	1,967,364	12,204,102
<i>Баланстық құны</i>							
2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	33,022,238	16,692,616	344,728	816,724	1,081,593	1,495,310	53,453,209

Негізгі құрал-жабдықтарды сатып алумен және оның құрылысымен байланысты қарыздар бойынша капиталдандырылған зияндар 2013 және 2012 жылдары болған жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Активтердің құнын қайта бағалау

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банктің меншігіндегі үйлер мен ғимараттар қайта бағаланған құны бойынша көрсетілді.

Бағалауды тәуелсіз бағалаушылар жүргізді: «MARKET-Консалтинг» ЖШС-19 объект және «Эксперттық-бағалау, аудиторлық орталық» ЖШС - 7 объект.

Табысты капиталдандыруды іске асыру әдісімен кірістілік тәсілі және нарықтық ақпаратты пайдалана отырып салыстырмалы тәсіл қайта бағалау объектілері үшін белсенді нарық жағдайында үйлер мен ғимараттар әділ құнын айқындау үшін қолданылды. Зиян тәсілі қайта бағалау объектілері үшін белсенді нарық болмаған жағдайда пайдаланылды.

Егер үйлер мен ғимараттар құнын қайта бағалау жүзеге асырылмаса олардың баланстық құны 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 33,528,618 мың теңге болатын еді.

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша үйлер мен ғимараттардың баланстық құны қайта бағаланған жоқ және 24,566,684 мың теңге болды.

24. Басқа да активтер

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Басқа да дебиторлық берешек	4,883,161	4,115,806
Құнсыздануға арналған резерв	(16,052)	(12,362)
Басқа да қаржылық активтердің жиынтығы	4,867,109	4,103,444
Қорлар	5,509,056	5,723,063
Негізгі құралдарға алдын ала ақы	2,852,688	292,948
Тазартылған және тазартылмаған бағалы металдар мен тастар	876,668	512,831
Басқалары	909,383	54,232
Басқа да қаржылық емес активтердің жиынтығы	10,147,795	6,583,074
Басқа да активтердің жиынтығы	15,014,904	10,686,518

Құнсыздануға арналған резервтердің өзгеруін талдау

31 желтоқсанда аяқталған жылы басқа да қаржылық активтер бойынша құнсыздануға арналған резервтің өзгерістері мынадай түрде көрсетілуі мүмкін:

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Жыл басындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резерв	12,362	11,164
Құнсыздануға арналған резервті құру	5,748	70,819
Активтерді есептен шығару	(2,058)	(69,621)
Жыл аяғындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің шамасы	16,052	12,362

25. Айналыстағы ақша

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Айналыстағы банкноттар мен монеталар	1,764,256,384	1,737,955,160
Кассадағы және сақтау орнындағы банкноттар мен монеталарды шегергенде	(980,605)	(954,930)
	1,763,275,779	1,737,000,230

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

26. Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Шетел банктерінің және басқа да қаржы институттарының қаражаты		
Халықаралық қаржы ұйымдарының ағымдағы шоттары	86,769,263	85,258,162
ЭБДҰ құрамына кіретін елдердің банктері	6,902,014	4,149,954
Басқа да шетел банктері	152,393	149,109
Шетел банктерінің және басқа да қаржы институттары қаражатының жиынтығы	93,823,670	89,557,225
Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының қаражаты		
«Лоро» типіндегі шоттар		
Қазақстанның 10 ірі банкі	424,097,742	340,271,874
Қазақстанның басқа да банктері	503,282,060	435,791,376
Депозиттер		
Қазақстанның 10 ірі банкі	-	15,000,625
Қазақстанның басқа да банктері	66,859,746	130,211,234
Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттары қаражатының жиынтығы	994,239,548	921,275,109
	1,088,063,218	1,010,832,334

2013 және 2012 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты төрт және екі банктің шоттарын құрады, тиісінше олардың баланстық құны ҚҰБ капиталдың 10%-дан астамын құрады. 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген банктердің шоттары мен депозиттері бойынша қалдықтардың жиынтық көлемі 474,612,443 мың теңгені (2012 жылы: 295,936,825 мың теңге) құрады.

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша халықаралық қаржы ұйымдарының ағымдағы шоттарына Қазақстан Республикасының Халықаралық валюталық қорға (бұдан әрі – «ХВҚ») мүшелігі үшін 86,762,325 мың теңге (2012 жылы: 84,725,376 мың теңге) мөлшеріндегі жарнасы қосылады. Қарыз алудың арнайы құқықтарында («ҚАҚ») көрсетілген ХВҚ мүшелік үшін жарна ХВҚ-ның әрбір мүшесі үшін белгіленеді. ҚҰБ ХВҚ үшін жарнаға (365,700 мың ҚАҚ) тең сомаға борыштық міндеттемелерді шығарды.

27. Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары

Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының (бұдан әрі - Ұлттық қор) ағымдағы шоттарындағы қаражат 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 749,020,680 мың теңгені құрайды (2012 жылы: 606,710,642 мың теңге).

Ұлттық Банк 2013 және 2012 жылдары Ұлттық қордың активтерін сенімгерлікпен басқаруды жүзеге асырды. Ұлттық қордың Ұлттық Банктегі депозиттерін қоспағанда, Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының активтері мен міндеттемелері осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілген жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

28. Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Ұлттық валютамен	298,777,618	176,138,092
Шетел валютасымен	597,201	1,710,866
	299,374,819	177,848,958

29. Клиенттердің шоттары

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Ұлттық валютамен	87,485,551	329,650,595
Шетел валютасымен	1,940,740	30,287,746
	89,426,291	359,938,341

ҚҰБ 2013 және 2012 жылдары ҚҰБ клиенттердің шетел және ұлттық валюталармен шоттарына қызмет көрсетуді жүзеге асырды. ҚҰБ клиенттерінің салалық тиістілігі – бұл мемлекеттік басқару, ҚҰБ еншілес ұйымдарының салалық тиістілігі – бұл қаржылық делдалдық, сақтандыру және банктерді тарату.

2013 және 2012 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттердің шоты бір клиенттің шотын қамтыды, баланстық құны ҚҰБ капиталдың 6% астамын құрайды. Көрсетілген клиенттің шоттары бойынша қалдықтардың жиынтық көлемі 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 58,039,558 мың теңге (2012 жылы: 295,071,963 мың теңге) құрады.

30. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздардың мынадай шығарылым құрылымы болды:

Эмиссиялар	Баланстық құны	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді сыйақы мөлшерлемесі
KZW1KM064122	1,598,504	26.07.2013	24.01.2014	1.51
KZW1KD944224	1,999,409	04.10.2013	06.01.2014	2.17
	3,597,913			

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған борыштық қағаздарда мынадай шығарылым құрылымы болды:

Эмиссиялар	Баланстық құны	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді сыйақы мөлшерлемесі
KZW1KM093477	9,591,031	27.04.2012	25.01.2013	1.80
KZW1KM093501	17,367,222	18.05.2012	15.02.2013	1.80
KZW1KM093568	14,238,934	29.06.2012	29.03.2013	1.82
KZW1KM093592	12,473,888	20.07.2012	19.04.2013	1.82
KZW1KM063603	18,321,742	27.07.2012	25.01.2013	1.50
KZW1KM063629	12,720,329	10.08.2012	08.02.2013	1.51
KZW1KM093691	12,613,822	28.09.2012	28.06.2013	1.82
KZW1KD913708	10,999,057	05.10.2012	04.01.2013	1.05
KZW1KD913740	12,399,008	02.11.2012	01.02.2013	1.05
KZW1KM063801	14,900,161	14.12.2012	14.06.2013	1.51
KZW1KD893819	15,065,592	21.12.2012	20.03.2013	1.07
KZW1KM093824	17,663,654	28.12.2012	27.09.2013	1.82
	168,354,440			

31. Кепілдік беру қорының резервтері

2013 және 2012 жылдардың 31 желтоқсанында кепілдік беру қорының жеке тұлғалардың депозиттері бойынша резервтері тиісінше 133,658,087 мың теңге және 97,661,126 мың теңге болды.

32. Басқа да міндеттемелер

	2013 г. мың теңге	2012 г. мың теңге
Банктік қызмет бойынша басқа да кредиторлар	1,595,689	360,866
Банктік емес қызмет бойынша басқа да кредиторлар	980,100	1,878,679
Жалпы және әкімшілік шығыстар бойынша кредиторлық берешек	124,306	67,780
Басқалары	-	5,723
Басқа да қаржылық міндеттемелердің жиынтығы	2,700,095	2,313,048
Еңбекақы бойынша кредиторлық берешек	2,909,880	2,366,762
Басқа да алынған алдын ала төлемдер	1,160,535	716,504
Салықтар бойынша кредиторлық берешек (корпоративтік табыс салығын қоспағанда)	555,933	383,252
Негізгі құрал-жабдықтарды сатып алу бойынша кредиторлық берешек	2,562	7,713
Басқа да қаржылық емес міндеттемелердің жиынтығы	4,628,910	3,474,231
Басқа да міндеттемелердің жиынтығы	7,329,005	5,787,279

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

33. Акционерлік капитал және акционерлерден сатып алынған меншікті акциялар

Жарғылық капитал

ҚҰБ жарғылық капиталын қалыптастыру кейіннен болатын өзгерістерімен және толықтыруларымен Қазақстан Республикасы Президентінің 1995 жылғы 30 наурыздағы Жарлығында реттеледі. 2013 жылғы 21 маусымда Жарлыққа енгізілген өзгерістерге сәйкес ҚҰБ жарғылық капиталы мемлекетке тиесілі және бөлінбеген таза кірістен аударымдар жасау арқылы кем дегенде 20,000,000 мың теңге мөлшерінде қалыптастырылады.

2013 және 2012 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Қазақстан Ұлттық Банкінің жарғылық капиталы 20,000,000 мың теңге болды.

Резервтік капитал

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Банк Басқармасы 2012 жылдағы бөлінбеген пайданы ҚҰБ-ның резервтік капиталын толықтыруға жіберуге қаулы етті (Басқарманың 2013 жылғы 26 сәуірдегі № 118 қаулысы).

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Банк резервтік капиталын жарғылық капиталдың мөлшерінен кем емес мөлшерде қалыптастыруы тиіс. Резервтік капитал бөлінбеген таза кіріс есебінен толықтырылады және жүргізілетін операциялар бойынша залалдың Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы белгілеген тәртіппен орнын толтыруға және зияндарды өтеуге ғана арналған. 2013 және 2012 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша резервтік капитал тиісінше 231,957,033 мың теңге және 188,436,214 мың теңге болды.

Капиталды басқару

Бөлінбеген пайда ҚҰБ Басқармасы белгілейтін сомада жарғылық және/немесе резервтік капиталдың құрамында аударылады. Қазақстан Республикасының Президенті Ұлттық Банктің жылдық есебін бекіткеннен кейін бөлінбеген пайданың қалған бөлігі бір қаржылық жылға кейінге қалдырумен мемлекеттік бюджетке аударылады.

Егер резервтік капиталдың мөлшері жарғылық капитал сомасынан аз болса, онда барлық бөлінбеген пайда Қазақстан Ұлттық Банкінің қарамағында қалады және ол жарғылық капитал мөлшеріне жеткенге дейін резервтік капиталды толықтыруға бағытталады. Резервтік капитал қаражаты қаржы жылының зияндарын өтеуге жеткіліксіз болған жағдайда орны толтырылмаған зиян Қазақстан Ұлттық Банкіне бір жылға кейінге қалдырумен мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен толық көлемде өтеледі.

34. Сегменттер бойынша талдау

Ұлттық Банктің қызметі осы шоғырландырылған қаржылық есептілік мақсаттары үшін бір есептік сегменттен тұрады. Ұлттық Банктен Ұлттық Банк орындайтын функцияларға байланысты кірістер мен шығыстар туралы есептерді беру талап етілмейді, қызметтің осы түрлері осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің мақсаты үшін жеке операциялық сегменттер ретінде қаралмайды.

35. Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді басқару Ұлттық Банктің қызметінде маңызды рөл атқарады және оның операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Ұлттық Банк өзінің қызметін жүзеге асыру барысында кездесетін нарық тәуекелі, кредит тәуекелі және өтімділік тәуекелі негізгі тәуекелдер болып табылады.

Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдер

Ұлттық Банктің тәуекелдерді басқару саясаты Ұлттық Банк ұшырайтын тәуекелдерді айқындауға, талдауға және басқаруға, тәуекелдер лимиттерін және тиісті бақылауларды белгілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейін және олардың белгіленген лимиттерге сәйкестігін тұрақты түрде бағалап отыруға бағытталған. Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдер нарық ахуалының, ұсынылатын банк өнімдерінің және қызмет көрсетулердің өзгерістерін және пайда болатын үздік тәжірибелерді көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралып отырады.

Басшылық тәуекелдерді басқару жөніндегі бақылау жүйесінің тиісінше жұмыс істеуіне, маңызды тәуекелдерді басқаруға және тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдерді мақұлдауға, сондай-ақ ірі мәмілелерді мақұлдауға жауапты болады.

Басқарма, Директорлар кеңесі, комитеттер мен комиссиялар және тиісті жұмыс топтары тұрақты негізде Ұлттық Банктің монетарлық, инвестициялық және валюталық саясатына байланысты мәселелерді қарайды және өз активтерін басқару шеңберінде лимиттерді, сондай-ақ Банктің қарсы агенттерін бағалау жөніндегі талаптарды белгілейді.

Банк Басқармасының 2006 жылғы 27 қазандағы қаулысымен бекітілген Банктің алтынвалюта активтерін басқару жөніндегі инвестициялық стратегиясына сәйкес тәуекелдерді басқарудың негізгі мақсаттары Банк активтерінің өтімділігі мен сақталуын қамтамасыз ету, сондай-ақ сатып алу мүмкіндігін сақтау және кірістілікті ұлғайту болып табылады.

Осы мақсаттарға сәйкес Ұлттық Банктің алтынвалюта активтері мынадай портфельдерге бөлінеді: өтімділік портфелі, инвестициялық портфель, стратегиялық портфель, алтын портфелі және дамушы нарық портфелі.

Ұлттық Банктің еншілес ұйымдарының қызметі бірқатар тәуекелдердің ықпалына ұшырайды, олардың ішінде ең маңыздысы нарық тәуекелдері болып табылады. Еншілес ұйымдарда тәуекелдерді басқару рәсімдері ішкі нұсқаулықтармен реттеледі және олардың орындалуын еншілес ұйымдардың Директорлар кеңесі мен ішкі бақылау бөлімдерін қосқанда, түрлі органдар бақылайды.

Нарық тәуекелі

Нарық тәуекелі – бұл нарықтық бағалардың өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша әділ құнының немесе ақша қаражатының болашақ ағындарының өзгеру тәуекелі. Нарық тәуекелі валюта тәуекелінен, сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелінен, сондай-ақ басқа да баға тәуекелдерінен тұрады. Нарық тәуекелі нарықтағы жалпы және ерекше өзгерістердің және нарықтық бағалардың құбылмалылық деңгейі өзгерістерінің ықпалына ұшыраған пайыздық, валюталық және үлестік қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды.

Нарық тәуекелін басқару міндеті қабылданған тәуекелден алынатын кірістілікті оңтайландыруды қамтамасыз ете отырып, нарық тәуекеліне ұшырауды тиісті параметрлер шеңберінен аспайтындай етіп басқару және бақылау болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Ұлттық Банк барлық ашық позицияларды тұрақты түрде бағалау рәсімін жүргізу арқылы нарық тәуекелін басқарады. Оның үстіне, Ұлттық Банк қаржы құралдары бойынша ашық позицияларға, сыйақы мөлшерлемелеріне, өтеу мерзімдеріне, валюта позицияларына және зияндарға қойылатын шектеулерге белгіленген лимиттерді үнемі бақылап отырады. Ұлттық Банк «Tracking Error» («Бақылау қателігі») әдіснамасын пайдаланады. «Tracking Error» көрсеткіші инвестордың бағалы қағаздарының ағымдағы портфельі кірістілігінің нақты көрсеткіштері эталондық портфель кірістілігі көрсеткіштерінен қаншалықты ауытқитынын көрсетеді. Инвестициялық стратегияға сәйкес «Tracking Error» көрсеткішінің лимиті есепті кезеңде жылдық мән бойынша 2% болды.

«Tracking Error» әдіснамасын инвестор портфельді оның эталондық портфельімен салыстыра отырып басқарған жағдайда ғана қолдануға болады.

2013 жылғы 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша алтынвалюта активтерінің инвестициялық портфельі үшін мыналардан тұратын келесі композиттік индекс эталондық портфель болып табылады:

- 30% - Merrill Lynch United States Treasuries, 0-3 жыл (G1QA),
- 26% - Merrill Lynch All Euro Government Index, DE, FR, NL, AT, LU, FI (EBDF), 0-3 жыл
- 10% - Merrill Lynch United Kingdom Gilts, 0-3 жыл (GBL0),
- 10% - Merrill Lynch Japanese Governments, 0-3 жыл (G1YA),
- 5% - Merrill Lynch Australian Government Index, 0-3 жыл (GJBT),
- 5% - Merrill Lynch Canadian Government Index, 0-3 жыл (GBCJ),
- 5% - Merrill Lynch South Korean Government Index, 0-3 жыл (GBSK),
- 3% - Merrill Lynch Hong Kong Government Index, 0-3 жыл (GBHK),
- 2% - Merrill Lynch Singapore Government Index , 0-3 жыл (GBSP),
- 2% - Merrill Lynch Danish Governments, 1-3 жыл (G1M0),
- 2%- Merrill Lynch Swedish Governments, 1-3 жыл (G1W0).

2012 жылғы 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша алтынвалюта активтерінің инвестициялық портфельі үшін мыналардан тұратын келесі композиттік индекс эталондық портфель болып табылады:

- 30% - Merrill Lynch United States Treasuries, 0-3 жыл,
- 28% - Merrill Lynch All Euro Government Index, DE, FR, NL, AT, LU, FI, 0-3 жыл,
- 10% - Merrill Lynch United Kingdom Gilts Index, 0-3 жыл,
- 10% - Merrill Lynch Japanese Government Index, 0-3 жыл,
- 5% - Merrill Lynch Australian Government Index, 0-3 жыл,
- 5% - Merrill Lynch Canadian Government Index, 0-3 жыл,
- 5% - Merrill Lynch South Korean Government Index, 0-3 жыл,
- 3% - Merrill Lynch Hong Kong Government Index, 0-3 жыл,
- 2% - Merrill Lynch Singapore Government Index, 0-3 жыл,
- 2% - Merrill Lynch Danish Government Index, 1-3 жыл.

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі – бұл сыйақының нарықтық мөлшерлемелерінің өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе ақша қаражатының болашақ ағындарының өзгеру тәуекелі. Ұлттық Банк сыйақының басым нарықтық мөлшерлемелері ауытқуларының оның қаржылық жағдайына және ақша қаражатының ағындарына тигізетін ықпалына ұшырайды. Мұндай ауытқулар пайыздық маржаның деңгейін ұлғайтуы мүмкін, алайда, оны төмендетуі де мүмкін не сыйақының мөлшерлемелері кездейсоқ өзгерген жағдайда зияндардың туындауына әкеп соқтыруы мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдерін талдау

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі көбінесе сыйақы мөлшерлемелері өзгерісінің мониторингі арқылы басқарылады. Негізгі қаржы құралдары бойынша сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдеріне қатысты қысқаша ақпарат осылайша берілуі мүмкін:

мың теңге	3 айдан аз	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан асатын	Пайызсыз	Баланстық құны
2013 жылғы 31 желтоқсан							
АКТИВТЕР							
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	-	-	-	-	-	20,771,701	20,771,701
Алтын	300,094,367	-	-	-	-	555,144,933	855,239,300
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	626,238,205	-	3,615,077	1,524,654	-	147,222,575	778,600,511
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	2,182,693	2,901,334	3,220,694	126,408,414	179,935,293	171,042,361	485,690,789
Кері репо мәмілелері	573,139,668	-	-	-	-	-	573,139,668
Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтер	97,797,433	297,597,088	275,251,746	1,371,095,770	172,481,297	33,992	2,214,257,326
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	59,417	1,295	70,846	875,560	56,973,090	-	57,980,208
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	355,832	355,832
Басқа да қаржылық активтер	-	-	-	-	-	4,867,109	4,867,109
	1,599,511,783	300,499,717	282,158,363	1,499,904,398	409,389,680	899,438,503	4,990,902,444

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

мың теңге	3 айдан аз	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан асатын	Пайызсыз	Баланстық құны
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	1,763,275,779	1,763,275,779
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты	70,255,000	-	-	-	-	1,017,808,218	1,088,063,218
Пайда немесе зияндар арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	-	-	-	-	-	252,414	252,414
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	749,020,680	749,020,680
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	299,374,819	299,374,819
Клиенттердің шоттары	-	-	-	-	-	89,426,291	89,426,291
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	3,597,913	-	-	-	-	-	3,597,913
Кепілдік беру қорының резервтері	-	-	-	-	-	133,658,087	133,658,087
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	-	-	-	-	2,700,095	2,700,095
	73,852,913	-	-	-	-	4,055,516,383	4,129,369,296
	1,525,658,870	300,499,717	282,158,363	1,499,904,398	409,389,680	(3,156,077,880)	861,533,148

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

мың теңге	3 айдан аз	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан асатын	Пайызсыз	Баланстық құны
2012 жылғы 31 желтоқсан							
АКТИВТЕР							
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	-	-	-	-	-	9,969,355	9,969,355
Алтын	355,053,170	-	-	-	-	571,762,355	926,815,525
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	605,494,143	1,714,034	1,824,131	5,894,496	-	120,312,024	735,238,828
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	642,080	3,131,544	2,974,043	74,140,992	128,969,748	92,533,818	302,392,225
Кері репо мәмілелері	475,659,709	-	102,343,271	-	-	-	578,002,980
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	44,108,440	228,034,054	569,932,061	1,644,012,794	149,996,468	51,451	2,636,135,268
Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар	-	-	82,387	419,454	55,653,931	-	56,155,772
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	186,770	186,770
Басқа да қаржы активтері	-	-	-	-	-	4,103,444	4,103,444
	1,480,957,542	232,879,632	677,155,893	1,724,467,736	334,620,147	798,919,217	5,249,000,167

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

мың теңге	3 айдан аз	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан асатын	Пайызсыз	Баланстық құны
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	1,737,000,230	1,737,000,230
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты	146,215,400	-	-	-	-	864,616,934	1,010,832,334
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	-	-	-	-	-	269,103	269,103
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	606,710,642	606,710,642
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	177,848,958	177,848,958
Клиенттердің шоттары	-	-	-	-	-	359,938,341	359,938,341
Шығарылған борыштық бағалы қағаздары	110,702,915	39,987,870	17,663,655	-	-	-	168,354,440
Кепілдік беру қорының резервтері	-	-	-	-	-	97,661,126	97,661,126
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	-	-	-	-	2,313,048	2,313,048
	256,918,315	39,987,870	17,663,655	-	-	3,846,358,382	4,160,928,222
	1,224,039,227	192,891,762	659,492,238	1,724,467,736	334,620,147	(3,047,439,165)	1,088,071,945

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Орташа сыйақы мөлшерлемелері

Осыдан кейінгі кестеде 2013 және 2012 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі көрсетіледі. Осы сыйақы мөлшерлемелері тиісті активтер мен міндеттемелерді өтеудегі шамамен алғандағы кірістілікті көрсетеді.

	2013 ж. мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %	2012 ж. мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %
Пайыздық активтер				
Алтын				
<i>Шетелдік банктердің депозиттеріндегі алтын</i>	300,094,367	0.13	355,053,170	0.04
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер				
<i>«ностро» түріндегі шоттар</i>				
- АҚШ долларында	16,903,888	0.08	4,906,900	2.93
- Канада долларында	1,578,556	0.53	-	-
- фунт стерлингте	321,354	0.08	1,095,608	1.06
- корей вонасында	160,124	0.81	169,242	0.10
- Жапон иенінде	144,501	0.02	6,439,521	0.05
- Австралия долларында	56,085	2.24	135,863	5.42
- еуроға	1,678	0.13	953,317	3.05
- теңгеде	-	-	1,960	1.00
- басқа валютада	98,222	0.41	132,745	4.15
<i>Депозиттер</i>				
- АҚШ долларында	606,272,318	0.01	586,756,053	0.15
- теңгеде	5,841,211	5.45	14,335,595	6.29
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары				
- АҚШ долларында	240,404,150	5.01	153,475,937	2.56
- еуроға	58,801,783	3.41	43,263,892	1.95
- фунт стерлингте	6,101,371	5.36	5,966,555	1.99
- Канада долларында	5,232,954	3.36	3,875,921	2.88
- Австралия долларында	1,961,156	5.27	1,373,869	5.20
- Жапон иенінде	1,231,501	1.03	1,593,452	-
- швейцар франкінде	610,364	-	-	-
- Сингапур долларында	305,150	1.60	308,781	0.20
Кері репо мәмілелері				
- теңгеде	573,139,668	5.53	475,659,709	5.69
- АҚШ долларында	-	-	102,343,271	3.00

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

	2013 ж. мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %	2012 ж. мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері				
- АҚШ долларында	844,926,532	0.57	787,703,941	0.62
- теңгеде	462,954,983	5.58	249,776,587	5.21
- еуроде	337,718,461	2.19	644,570,647	0.96
- фунт стерлинкте	132,624,868	2.82	221,828,586	0.74
- жапон иенінде	111,259,084	0.98	193,150,333	0.17
- корей вонасында	66,950,546	3.43	117,771,714	3.29
- Канада долларында	64,149,869	1.51	110,231,913	1.26
- Австралия долларында	63,402,256	5.18	111,630,975	3.13
- Гонконг долларында	38,487,650	1.11	65,659,193	0.28
- дат кронасында	30,936,945	3.40	50,424,406	0.06
- швед кронасында	27,423,984	3.91	37,456,663	0.67
- Сингапур долларында	25,772,083	2.39	45,878,859	0.23
- Қытай юанінде	7,616,074	2.77	-	-
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	57,980,208	4.02	56,155,772	6.64
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты				
<i>Мерзімді депозиттер</i>				
- теңгеде	66,859,746	0.47	145,211,859	0.42
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары				
- теңгеде	298,777,618	-	176,138,092	0.26
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар				
- теңгеде	3,597,913	1.87	168,354,440	1.56

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Сыйақы мөлшерлемесінің өзгеруіне сезімталдықты талдау

Сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдерін талдауға негізделген сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелін басқару қаржы активтері мен міндеттемелерінің сезімталдығы мониторингімен толықтырылады. Сыйақы мөлшерлемесінің өзгеруіне пайданың немесе зиянның және капиталдың сезімталдығын талдау (сыйақы мөлшерлемесін қайта қарау тәуекелі) (сыйақы мөлшерлемесінің өсу немесе кему жағына қарай кірістілік қисығының 300 базистік тармақтарға параллелді жылжуының ықшамдалған сценарийі және 2013 жылғы 31 желтоқсан мен 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы пайыздық активтер мен міндеттемелердің қайта қаралған позициялары негізінде жасалған) осылайша көрініс алуы мүмкін:

	2013 ж.		2012 ж.	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге
Мөлшерлемелердің өсу жағына қарай 300 базистік тармақтарға параллелді жылжуы	16,587,700	16,587,700	40,693,942	40,693,942
Мөлшерлемелердің кему жағына қарай 300 базистік тармақтарға параллелді жылжуы	(16,587,700)	(16,587,700)	(40,693,942)	(40,693,942)

Пайда мен зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарының және сату үшін қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруі нәтижесіндегі өзгерістеріне пайданың немесе зиянның және капиталдың сезімталдығын талдау (2013 жылғы 31 желтоқсандағы және 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданылатын позициялардың және сыйақы мөлшерлемесінің өсу немесе кему жағына қарай кірістілік қисығының 50 базистік тармақтарға параллелді жылжуының ықшамдалған сценарийі негізінде жасалған) осылайша көрініс алуы мүмкін.

	2013 ж.		2012 ж.	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге
Мөлшерлемелердің өсу жағына қарай 50 базистік тармақтарға параллелді жылжуы	9,134,155	26,799,459	5,520,817	21,116,759
Мөлшерлемелердің кему жағына қарай 50 базистік тармақтарға параллелді жылжуы	(10,240,439)	(30,873,750)	(5,797,449)	(29,516,478)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Төменде келтірілген кестелерде басқа талаптары бірдей болған кезде негізгі рұқсат етілетін тіркелген кірістілігі бар қаржы құралдарының құны өзгеруінің әсері көрсетілген. Іс жүзінде рұқсат ету болжанатын фактор мен талдауда ескерілмеген басқа да факторлардың арасында өзара байланыстылығы болуы мүмкін. Сондай-ақ, бағаланған сезімталдық көрсеткіштерінің сызықтық сипатында болмайтынын атап көрсеткен жөн, сондықтан үлкен немесе аз әсерлер осы нәтижелердің негізінде интерполяцияланбауы немесе экстраполяцияланбауы тиіс.

Сезімталдықты талдауда Ұлттық Банктің активтер мен пассивтерді белсенді басқаратынын ескерілмейді. Осыған қоса Ұлттық Банктің қаржылық ахуалы нарықта болып жатқан өзгерістерге қарай өзгеріске ұшырауы мүмкін. Мысалы, Ұлттық Банктің қаржы тәуекелдерін басқару саласындағы стратегиясы нарық құбылмалылығы тәуекелін басқаруға бағытталған. Бағалы қағаздар нарығында бағалардың күрт жағымсыз құбылуы жағдайларында басышылық қаржы құралдарын сату, инвестициялық портфельдің құрылымын өзгерту сияқты, сондай-ақ активтерді қорғаудың өзге де әдістерін қолдануы мүмкін. Сондықтан рұқсат берудегі өзгеріс міндеттемелерге нақты ықпал етпеуі, және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте нарықтық баға бойынша есепке алынатын активтерге айтарлықтай әсер етпеуі мүмкін. Бұл жағдайда активтер мен міндеттемелерді бағалаудың әртүрлі әдістері капитал шамасының айтарлықтай ауытқуына әкелуі мүмкін.

Валюта тәуекелі

Ұлттық Банкте бірнеше шетел валютасында көрсетілген активтер мен міндеттемелер бар.

Валюталық тәуекелі - валюталардың айырбас бағамдарының өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе болашақ ақша қаражаты ағынының өзгеру тәуекелі. Ұлттық Банк өзінің валюталық тәуекелге ұшырағыштығын хеджирлемейді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Ұлттық Банктің валюталар бойынша валюталық тәуекелге ұшырағыштығы 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осылайша көрініс алуы мүмкін:

мың теңге	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон иені	СПЗ	Фунт стерлингі	Баскалар	Жиынтығы
Активтер									
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	-	19,291,447	1,458,744	4,880	-	5	16,625	20,771,701
Алтын	-	855,239,300	-	-	-	-	-	-	855,239,300
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар және депозиттер	8,909,922	-	622,254,331	39,130,172	14,584,753	86,975,691	3,841,010	2,904,632	778,600,511
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	77,049	-	333,718,989	81,712,727	16,185,098	-	23,825,781	30,171,145	485,690,789
Кері репо мәмілелері	573,139,668	-	-	-	-	-	-	-	573,139,668
Сату үшін қолда бар қаржылық активтер	462,955,134	-	844,960,372	337,718,461	111,259,084	-	132,624,868	324,739,407	2,214,257,326
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	57,980,208	-	-	-	-	-	-	-	57,980,208
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	355,832	-	-	-	-	-	-	-	355,832
Басқа да қаржылық активтер	4,865,850	-	1,259	-	-	-	-	-	4,867,109
Активтер жиынтығы	1,108,283,663	855,239,300	1,820,226,398	460,020,104	142,033,815	86,975,691	160,291,664	357,831,809	4,990,902,444

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон иенасы	АҚҚ	Фунт стерлингi	Басқа валюталар	Жиынтығы
мың. теңге									
МІНДЕТТЕМЕЛЕР									
Айналыстағы ақша	1,763,275,779	-	-	-	-	-	-	-	1,763,275,779
Банктер мен басқа да қаржы институттарындағы қаражат	488,507,386	-	486,049,067	22,356,407	1,657	86,762,325	533	4,385,843	1,088,063,218
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	12,841	-	83,717	94,088	57,011	-	3,850	907	252,414
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	749,020,680	-	-	-	-	-	-	-	749,020,680
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	298,777,618	-	-	-	-	-	-	597,201	299,374,819
Клиенттердің шоттары	87,485,550	-	1,940,678	2	-	-	-	61	89,426,291
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	3,597,913	-	-	-	-	-	-	-	3,597,913
Кепілдік беру қорының резервтері	133,658,087	-	-	-	-	-	-	-	133,658,087
Басқа да қаржы міндеттемелері	1,850,880	-	849,215						2,700,095
Міндеттемелердің жиынтығы	3,526,186,734	-	488,922,677	22,450,497	58,668	86,762,325	4,383	4,984,012	4,129,369,296
Туынды қаржы құралдарының ықпалы	10,730,300	-	(21,298,631)	6,669,077	2,850,597	-	307,029	716,906	(24,722)
Таза баланстық және баланстан тыс позиция	(2,407,172,771)	855,239,300	1,310,005,090	444,238,684	144,825,744	213,366	160,594,310	353,564,703	861,508,426

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Келесі кестеде 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтер мен міндеттемелердің құрылымы көрсетілген:

	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон иенасы	АҚК	Фунт стерлингi	Басқа валюталар	Жиынтығ ы
мың теңге									
Активтер									
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	-	-	8,644,807	1,306,381	6,615	-	-	11,552	9,969,355
Алтын	-	926,815,525	-	-	-	-	-	-	926,815,525
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	22,582,464	-	593,792,464	9,387,464	17,994,034	84,933,825	1,374,316	5,174,261	735,238,828
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	-	-	202,010,025	50,776,982	13,867,050	-	13,490,320	22,247,848	302,392,225
Кері репо мәмілелері	475,659,709	-	102,343,271	-	-	-	-	-	578,002,980
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	249,779,282	-	787,752,697	644,570,647	193,150,333	-	221,828,586	539,053,723	2,636,135,268
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	56,155,772	-	-	-	-	-	-	-	56,155,772
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	186,770	-	-	-	-	-	-	-	186,770
Өзге қаржы активтері	4,103,430	-	-	14	-	-	-	-	4,103,444
Активтердің	808,467,427	926,815,525	1,694,543,264	706,041,488	225,018,032	84,933,825	236,693,222	566,487,384	5,249,000,167

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон иенасы	АҚК	Фунт стерлингi	Басқа валюталар	Жиынтығы
мың теңге									
МІНДЕТТЕМЕЛЕР									
Айналыстағы ақша	1,737,000,230	-	-	-	-	-	-	-	1,737,000,230
Банктердің және өзге қаржы институттарының	532,804,906	-	379,878,885	9,288,804	1,973	84,725,376	-	4,132,390	1,010,832,334
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	26,462	-	7,474	38,334	180,077	-	12,151	4,605	269,103
Қазақстан Республикасының Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	606,710,642	-	-	-	-	-	-	-	606,710,642
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	176,138,092	-	-	-	-	-	-	1,710,866	177,848,958
Клиенттердің шоттары	329,650,595	-	29,918,702	339,691	-	-	2,284	27,069	359,938,341
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	168,354,440	-	-	-	-	-	-	-	168,354,440
Кепілдік беру қорының резервтері	97,661,126	-	-	-	-	-	-	-	97,661,126
Басқа қаржы міндеттемелері	2,313,048	-	-	-	-	-	-	-	2,313,048
Міндеттемелердің жиынтығы	3,650,659,541	-	409,805,061	9,666,829	182,050	84,725,376	14,435	5,874,930	4,160,928,222
Туынды қаржы құралдарының ықпалы	-	-	783,791	(3,841,860)	(4,135,213)	-	1,226,845	5,964,624	(1,813)
Таза баланстық және баланстан тыс позициясы	(2,842,192,114)	926,815,525	1,285,521,994	692,532,799	220,700,769	208,449	237,905,632	566,577,078	1,088,070,132

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Ұлттық Банктің басшылығы Қазақстан Республикасындағы ағымдағы экономикалық ахуалды ескере отырып, теңгенің АҚШ долларына валюталық бағамның 20%-ға өсуі және 20%-ға азаюы бағамның өзгеруінің шынайы дәлізі болуы мүмкін деп болжайды. Ұлттық Банк сезімталдықтың бұл деңгейін Ұлттық Банктің негізгі басқару қызметкерлері үшін валюта тәуекелі туралы ішкі есептерді дайындау кезінде пайдаланады және басшылықтың валюта бағамдарының ықтимал өзгеруін бағалауын көрсетеді. Сезімталдықты талдауға кезең соңындағы валюталар позициялар бойынша әр валютаны айырбастау кезінде 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы валюта бағамдарымен салыстырғанда тиісінше 20%-ға өсу және 20%-ға төмендеу бағамдары пайдаланылатын кезең соңында орын алған шетел валютасындағы сомалар ғана енгізілген.

Төменде келтірілген кестеде көрсетілгендей, 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңге бағамының мынадай валюталарға қатынасы бойынша өсуі (2012 жылы өсу 10% және төмендеу 15 %) капиталдың және басқа да жиынтық кірістің төменде сипатталған ұлғаюына (азаюына) ұшырататын еді. Осы талдау Ұлттық Банктің көзқарасы тұрғысынан есепті кезеңнің аяғындағы жағдай бойынша дәлелді ықтимал талдау болып табылатын валюта бағамдарының өзгерістеріне негізделеді. Сезімталдықтың бұл деңгейі Ұлттық Банктің негізгі басқару қызметкерлері үшін валюта тәуекелі туралы есептерді жасау кезінде Ұлттық Банкте пайдаланылады. Талдауда барлық қалған ауыспалы, әсіресе пайыздық мөлшерлемелер өзгермей қалатындығын білдіреді.

	Капитал, мың теңге 2013 ж.
АҚШ доллары бағамының теңгеге қатынасы бойынша 20% өсуі	266,260,745
АҚШ доллары бағамының теңге қатынасы бойынша 20% төмендеуі	(266,260,745)
Еуро бағамының теңгеге қатынасы бойынша 20% өсуі	87,513,921
Еуро бағамының теңгеге қатынасы бойынша 20% төмендеуі	(87,513,921)
Трой унциясы бағамының теңгеге қатынасы бойынша 20% өсуі	171,047,860
Трой унциясы бағамының теңгеге қатынасы бойынша 20% төмендеуі	(171,047,860)
Жапон иенасы бағамының теңгеге қатынасы бойынша 20% өсуі	28,395,030
Жапон иенасы бағамының теңгеге қатынасы бойынша 20% төмендеуі	(28,395,030)
Фунт стерлинг бағамының теңгеге қатынасы бойынша 20% өсуі	32,057,456
Фунт стерлинг бағамының теңгеге қатынасы бойынша 20% төмендеуі	(32,057,456)
СДР бағамының теңгеге қатынасы бойынша 20% өсуі	42,673
СДР бағамының теңгеге қатынасы бойынша 20% төмендеуі	(42,673)
Басқа валюталар бағамының теңгеге қатынасы бойынша 20% өсуі	70,569,559
Басқа валюталар бағамының теңгеге қатынасы бойынша 20% төмендеуі	(70,569,559)

	Капитал, мың. теңге 2012 ж.
АҚШ доллары бағамының теңгеге қатынасы бойынша 10% өсуі	128,473,820
АҚШ доллары бағамының теңгеге қатынасы бойынша 15% төмендеуі	(192,710,730)
Еуро бағамының теңгеге қатынасы бойынша 10% өсуі	69,637,466
Еуро бағамының теңгеге қатынасы бойынша 15% төмендеуі	(104,456,199)
Трой унциясы бағамының теңгеге қатынасы бойынша 10% өсуі	92,681,553
Трой унциясы бағамының теңгеге қатынасы бойынша 15% төмендеуі	(139,022,329)
Жапон иенасы бағамының теңгеге қатынасы бойынша 10% өсуі	22,483,598
Жапон иенасы бағамының теңгеге қатынасы бойынша 15% төмендеуі	(33,725,397)
Фунт стерлинг бағамының теңгеге қатынасы бойынша 10% өсуі	23,667,879
Фунт стерлинг бағамының теңгеге қатынасы бойынша 15% төмендеуі	(35,501,818)
СДР бағамының теңгеге қатынасы бойынша 10% өсуі	20,845
СДР бағамының теңгеге қатынасы бойынша 15% төмендеуі	(31,267)
Басқа валюталар бағамының теңгеге қатынасы бойынша 10% өсуі	56,061,245
Басқа валюталар бағамының теңгеге қатынасы бойынша 15% төмендеуі	(84,091,868)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Сезімталдықты талдауға шектеу қою

Жоғарыда келтірілген кестелерде негізгі жол берілетін көрсеткіштің өзгеру әсері көрсетілген, ал басқа жол берілетін көрсеткіштер өзгеріссіз қалған. Іс жүзінде жол берілетін көрсеткіштер мен басқа факторлар арасында байланыс бар. Сондай-ақ, сезімталдықтың желілік емес сипаты бар, сондықтан көп немесе аз әсер ету алынған нәтижелердің негізінде өзгермеуі тиіс екендігін атап өткен жөн.

Жоғарыда келтірілген сезімталдықты талдаудағы басқа да шектеулердің қатарына қандай да бір сенімділік дәрежесімен нақты болжауға келмейтін нарықтағы болашақ өзгерістер туралы Ұлттық Банктің болжамы ғана болып табылатын әлеуетті тәуекелді ашу мақсатында нарықтағы жорамалдық әрекеттерді қолдану жатады. Сондай-ақ, барлық пайыздық мөлшерлемелер бірдей өзгеретіні туралы болжам да шектеу болып табылады.

Акция бағасының өзгеру тәуекелі

Акция бағасының өзгеру тәуекелі – бұл акция бағасының өзгерістері нәтижесінде, егер бұл өзгерістер белгілі бір нақты құралға тән факторлардан немесе нарықта айналыста жүретін барлық ұқсас қаржы құралдарына ықпалын тигізетін факторлардан туындаса, қаржы құралы бойынша әділ құн ауытқуларының немесе ақша қаражатының болашақ ағындарының тәуекелдері. Акция бағасының өзгеру тәуекелі Ұлттық Банк қаржы құралы бойынша ұзақ немесе қысқа позиция ұстанған кезде пайда болады.

	2013 ж.		2012 ж.	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге
бағалы қағаздар құнының 10% өсуі	17,226,050	17,229,434	9,457,318	9,462,463
бағалы қағаздар құнының 10% төмендеуі	(17,226,050)	(17,229,434)	(9,457,318)	(9,462,463)

Кредит тәуекелі

Кредит тәуекелі – бұл қарыз алушының немесе Ұлттық Банктің қарсы агентінің міндеттемелерін орындамау нәтижесінде туындайтын қаржылық зияндар тәуекелі. Ұлттық Банк кредит портфелін шоғырландыру лимиттерін белгілеу және сақтау талаптарын қоса алғанда, кредит тәуекелін басқару саясатын және рәсімдерін әзірледі, сондай-ақ кредит тәуекелінің мониторингі үшін жауапкершілік атқаратын Инвестициялық Комитет жұмыс істейді. Ұлттық Банктің кредит саясатын Басқарма қарайды және бекітеді.

Ұлттық Банктің кредит саясаты:

- Ұлттық Банктің қарсы агенттері бойынша тәуекелдің барынша лимитін есептеу және белгілеу әдіснамасын;
- Ұлттық Банктің қарсы агенттері бойынша тұрақты мониторингін және тәуекел лимитін қайта қарау рәсімдерін белгілейді.

Қарсы агенттердің тізіміне кіргізу туралы өтінімдерді Ұлттық Банктің талдаушылары алады. Талдаушылардың болжанатын қарсы агент туралы есебі халықаралық рейтингтік агенттіктерінің деректерін пайдалана отырып, қаржылық көрсеткіштердің және қаржылық жағдайы коэффициенттерінің талдауына негізделеді. Осы есептің негізінде Инвестициялық комитет қарсы агентті бекітеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Ұлттық Банктің Монетарлық операциялар департаменті күн сайын әрбір жекелеген қарсы агент үшін белгіленген лимиттің мониторингін жүргізеді. Жекелеген қарсы агенттерді талдаудан бөлек Ұлттық Банктің талдаушылары кредит тәуекелдерін шоғырландыруға қатысты портфельдерді бағалауды жүргізеді.

Ұлттық Банктің кредит тәуекелінің ең жоғарғы деңгейі, әдетте, қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есепке қаржы активтерінің баланстық құнында көрсетіледі. Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу мүмкіндігінің әлеуетті кредит тәуекелінің төмендеуі үшін айтарлықтай маңызы болмайды.

Қаржы активтеріне қатысты кредит тәуекелінің ең жоғарғы деңгейі есепті күнгі жағдай бойынша мынадай түрде берілуі тиіс:

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
АКТИВТЕР		
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	2,214,223,334	2,636,083,818
Банктер мен басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	778,600,511	735,238,828
Кері репо мәмілелері	573,139,668	578,002,980
Алтын	300,094,367	355,053,170
Пайда немесе зияндар арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	313,430,292	207,819,047
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	57,980,208	56,155,772
Басқа қаржы активтері	4,867,109	4,103,444
Ең жоғары тәуекел деңгейі барлығы	4,242,335,489	4,572,457,059

Танылмаған шартты міндеттемелерге қатысты кредит тәуекелінің ең жоғары деңгейі есепті күнгі жағдай бойынша 36-ескертуде берілді.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл Ұлттық Банктің қаржы құралдары бойынша міндеттемелерін өтеу кезінде қиындықтарға ұшырау тәуекелі. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша сәйкес келмеген кезде туындайды. Активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімдері бойынша сәйкес келуі және/немесе бақыланатын сәйкес келмеуі Ұлттық Банкті қоса алғанда, қаржы институттарын басқарудағы негізгі сәт болып табылады. Жүргізілетін операциялардың айырмашылығы және олармен байланысты белгісіздіктің салдарынан активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімдері бойынша толық сәйкес келуі қаржы институттары үшін әдеттегі практика болып табылмайды, мұның өзі операциялардың пайдалылығын арттыруға мүмкіндік береді, дегенмен, зияндардың туындау тәуекелін жоғарылатады.

Ұлттық Банк барлық міндеттемелерді өтеу мерзімінің басталуына қарай оларды орындауға қажетті ақша қаражатының үнемі болуын қамтамасыз ету мақсатында қажетті өтімділік деңгейін қолдайды. Ұлттық Банктің өтімділікті басқару жөніндегі саясатын Ұлттық Банктің Басқармасы қарайды және бекітеді.

Ұлттық Банк өтімділікке қатысты күтпеген талаптардың әсеріне жедел және күрт ауытқуларсыз жауап қатуына Ұлттық Банктің қабілетті болуы үшін қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған және тұрақты құрылымын белсенді түрде қолдауға ұмтылады.

Ұлттық Банктің эмиссиялық банк болып табылатынын ескере отырып (ұлттық валюта – теңгенің эмиссиясын жүргізеді), ұлттық валютадағы міндеттемелерді орындамау тәуекелі төмен және өтімділік тәуекелі шын мәнінде Ұлттық Банктің шетел валютасымен көрсетілген қаржы міндеттемелерін орындауға ғана қолданылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Банктің өтімділікті басқару саясаты мыналардан тұрады:

- негізгі валюталар бөлігіндегі ақша қаражатының ағынын және өтімді активтердің қажетті деңгейіндегі осы ақша қаражатының осы ағындармен байланысты есептеуді болжау;
- қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған құрылымын қолдау;
- ақша ағыны үзілген жағдайда қорғану шарасы ретінде еркін іске асыруға болатын өтімділігі жоғары активтер портфелін қолдау («өтімділік портфелі»);
- өтімділікті және берілген қаржыландыру деңгейін қолдау жөнінде резервтік жоспарлар әзірлеу;
- өтімділік көрсеткіштерінің заңды белгіленген нормативтерге сәйкестігін бақылауды жүзеге асыру.

Монетарлық операциялар департаменті активтер мен міндеттемелердің өтімділігі туралы ақпарат негізінде өтімділік позициясына талдау жасайды. Осыдан кейін Монетарлық операциялар департаменті өтімділігі жоғары активтерді сатып алу арқылы өтімділік деңгейін қамтамасыз етеді. Өтімділікті басқару мақсатына жету үшін өтімділік портфелі ең қысқа мерзімде сатуды жүзеге асыруға болатын активтерге инвестицияланады.

Ұлттық Банктің Инвестициялық стратегиясына сәйкес өтімділік портфелі мынадай өлшемдерге сәйкес келуі тиіс:

- өтімділік портфелінің дюрациясы 1 жылдан аспауы тиіс;
- өтімділік портфелінің негізгі валютасы АҚШ доллары болып табылады.
- өтімділік портфелінің көлемі қысқа мерзімді міндеттемелерді ескермегенде бір миллиард АҚШ доллары көлеміне дейін төмендемеуі керек.
- өтімділік портфелінің көлемі алдағы 6 ай ішінде сыртқы мемлекеттік борышқа қызмет көрсету бойынша төлемдер көлемінен кем болмауы. Осы шектеу әр күнтізбелік тоқсанда 1 рет тексеріледі (әр тоқсанның 10 жұмыс күні).

Егер өтімділік портфелінің нарықтық құны осы өлшемдерге сәйкес келмейтін болса, осындай сәйкессіздік белгіленген күннен бастап бес жұмыс күні ішінде өтімділік портфелі активтердің бір бөлігін инвестициялық портфельден аудару есебінен толықтырылады.

Өтімділік портфелінің активтері қолма-қол валютаға, A- (Standard & Poor's) және/немесе A3 (Moody's) төмен емес кредиттік рейтингі бар елдердің мемлекеттік (егеменді) борыштық міндеттемелерге, агенттік борыштық міндеттемелерге, AAA (Standard & Poor's) және/немесе Aaa (Moody's) төмен емес кредиттік рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдарының борыштық міндеттемелеріне, депозиттік сертификаттарға (CD), A-1 (Standard & Poor's) немесе P1 (Moody's) төмен емес қысқа мерзімді кредиттік рейтингтері бар коммерциялық қағаздарға (CP) инвестицияланады. Депозитке орналастырудың ең көп мерзімі 1 айдан аспауы тиіс.

Келесі келтірілген кестелер шарттардың талаптарына сәйкес мүмкін болатын барынша ерте белгіленген өтеу мерзімі басталған күніне қаржы активтері мен міндеттемелері және кредиттік сипаттағы танылмаған міндеттемелер бойынша ақша қаражатының дисконтталмаған ағыны туралы ақпаратты қамтиды. Осы кестелерде көрсетілген ақша ағынының түсу және шығу ағынының жиынтық мөлшері қаржы активтері немесе баланстан тыс міндеттемелер бойынша ақша қаражатының дисконтталмаған шарттық ағынын көрсетеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Өтеу мерзімдері бойынша қаржы міндеттемелерін талдау 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мынадай түрде беріледі:

	Талап ету бойынша және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	Өтеу мерзімінсіз	Ақша қаражаты ағындарын шығынға жазу/ (түсімдердің) салық салынғанға дейінгі мөлшері	Баланстық құны
мың теңге							
Туынды емес қаржы міндеттемелері							
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты	1,001,139,128	-	-	-	86,914,718	1,088,053,846	1,088,063,218
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	749,020,680	-	-	-	-	749,020,680	749,020,680
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	299,374,819	-	-	-	-	299,374,819	299,374,819
Клиенттердің шоттары	89,426,291	-	-	-	-	89,426,291	89,426,291
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	3,595,581	-	-	-	-	3,595,581	3,597,913
Кепілдік беру қорының резервтері	133,658,087	-	-	-	-	133,658,087	133,658,087
Басқа қаржы міндеттемелері	2,700,095	-	-	-	-	2,700,095	2,700,095
Туынды міндеттемелер		-	-	-	-		
- Түсімі	(21,300,308)	-	-	(10,730,300)	-	(32,030,608)	-
- Шығынға жазылғандар	21,255,837	-	-	10,784,200	-	32,040,037	252,414
Міндеттемелер жиынтығы	2,278,870,210	-	-	53,900	86,914,718	2,365,838,828	2,366,093,517

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Өтеу мерзімдері бойынша қаржы міндеттемелерін талдау 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мынадай түрде беріледі:

	Талап ету бойынша және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	Өтеу мерзімінсіз	Ақша қаражаты ағындарын шығынға жазу/ (түсімдердің) салық салынғанға дейінгі мөлшері	Баланстық құны
мың теңге							
Туынды емес қаржы міндеттемелері							
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты	925,969,810	-	-	-	84,874,485	1,010,844,295	1,010,832,334
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	606,710,642	-	-	-	-	606,710,642	606,710,642
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	177,848,958	-	-	-	-	177,848,958	177,848,958
Клиенттердің шоттары	359,938,341	-	-	-	-	359,938,341	359,938,341
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	38,934,854	71,957,597	40,227,842	17,905,315	-	169,025,608	168,354,440
Кепілдік беру қорының резервтері	97,661,126	-	-	-	-	97,661,126	97,661,126
Басқа да қаржы міндеттемелері	2,313,048	-	-	-	-	2,313,048	2,313,048
Туынды міндеттемелер							
- Түсімі	(15,795,517)	-	-	-	-	(15,795,517)	-
- Шығынға жазылғандар	15,793,704	2,300,756	-	-	-	18,094,460	269,103
Міндеттемелер жиынтығы	2,209,374,966	74,258,353	40,227,842	17,905,315	84,874,485	2,426,640,961	2,423,927,992

Жоғарыда келтірілген кестелер шарттардың талаптарына сәйкес мүмкін болатын барынша ерте белгіленген өтеу мерзімі басталған күніне туынды емес қаржы міндеттемелері бойынша (берілген қаржы кепілдіктерін және танылмаған кредиттік міндеттемелерді қоса алғанда) ақша қаражатының дисконтталмаған ағыны туралы ақпаратты қамтиды. Қаржы кепілінің шарттарына қатысты кепілдіктің ең көп мөлшері кепілдік пайдаланылуы мүмкін барынша ерте кезеңге жатады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Кестеде 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомаларды талдау өтеу мерзімдері бойынша берілген:

мың теңге	Талап ету бойынша және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Өтеу мерзімінсіз	Жиынтығы
Активтер							
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	20,771,701	-	-	-	-	-	20,771,701
Алтын	267,684,536	32,409,831	-	-	-	555,144,933	855,239,300
Банктердегі және қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	625,669,228	568,977	3,615,077	1,524,654	-	147,222,575	778,600,511
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	3,939	2,395,034	6,141,092	126,773,235	174,297,104	176,080,385	485,690,789
Кері репо мәмілелері	573,139,668	-	-	-	-	-	573,139,668
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	46,736,707	51,060,726	572,848,835	1,371,095,769	172,481,297	33,992	2,214,257,326
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	35,967	23,450	72,141	875,560	56,973,090	-	57,980,208
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	355,832	355,832
Басқа қаржы активтері	4,867,109	-	-	-	-	-	4,867,109
Активтердің жиынтығы	1,538,908,855	86,458,018	582,677,145	1,500,269,218	403,751,491	878,837,717	4,990,902,444

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

	Талап ету бойынша және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Өтеу мерзімінсіз	Жиынтығы
мың теңге							
Міндеттемелер							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	1,763,275,779	1,763,275,779
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты	1,088,063,218	-	-	-	-	-	1,088,063,218
Пайда немесе зияндар арқылы әділ құн бойынша қаржы құралдары	129,717	101,670	17,640	3,387	-	-	252,414
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	749,020,680	-	-	-	-	-	749,020,680
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	299,374,819	-	-	-	-	-	299,374,819
Клиенттердің шоттары	89,426,291	-	-	-	-	-	89,426,291
Борыштық бағалы қағаздар выпущенные	3,597,913	-	-	-	-	-	3,597,913
Кепілдік беру қорының рзеевтерi	133,658,087	-	-	-	-	-	133,658,087
Басқа қаржы міндеттемелері	2,700,095	-	-	-	-	-	2,700,095
Міндеттемелердің жиынтығы	2,365,970,820	101,670	17,640	3,387	-	1,763,275,779	4,129,369,296
Таза позиция	(827,061,965)	86,356,348	582,659,505	1,500,265,831	403,751,491	(884,438,062)	861,533,148

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Кестеде 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомаларды талдау өтеу мерзімдері бойынша берілген:

мың теңге	Талап ету бойынша және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Өтеу мерзімінсіз	Жиынтығы
Активтер							
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	9,969,355	-	-	-	-	-	9,969,355
Алтын	313,788,574	41,264,596	-	-	-	571,762,355	926,815,525
Банктердегі және қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	723,682,264	3,243,386	2,418,682	5,894,496	-	-	735,238,828
Пайда немесе зияндар арқылы әділ құн бойынша қаржы құралдары	657,349	936,252	6,077,596	74,235,560	125,912,290	94,573,178	302,392,225
Кері репо мәмілелері	475,659,709		102,343,271		-	-	578,002,980
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	4,066,795	43,035,647	789,771,931	1,646,902,752	147,106,511	5,251,632	2,636,135,268
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	-	-	347,166	263,893	55,544,713	-	56,155,772
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	186,770	186,770
Басқа қаржы активтері	4,103,444	-	-	-	-	-	4,103,444
Активтердің жиынтығы	1,531,927,490	88,479,881	900,958,646	1,727,296,701	328,563,514	671,773,935	5,249,000,167

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

мың теңге	Талап ету бойынша және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Өтеу мерзімінсіз	Жиынтығы
Міндеттемелер							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	1,737,000,230	1,737,000,230
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты	1,010,832,334						1,010,832,334
Пайда немесе зияндар арқылы әділ құн бойынша қаржы құралдары	197,223	71,880	-	-	-	-	269,103
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	606,710,642	-	-	-	-	-	606,710,642
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	177,848,958	-	-	-	-	-	177,848,958
Клиенттердің шоттары	359,938,341	-	-	-	-	-	359,938,341
Борыштық бағалы қағаздар выпущенные	38,911,829	71,791,086	57,651,525	-	-	-	168,354,440
Кепілдік беру қорының резервтері	97,661,126	-	-	-	-	-	97,661,126
Басқа қаржы міндеттемелері	2,313,048	-	-	-	-	-	2,313,048
Міндеттемелердің жиынтығы	2,294,413,501	71,862,966	57,651,525	-	-	1,737,000,230	4,160,928,222
Таза позиция	(762,486,011)	16,616,915	843,307,121	1,727,296,701	328,563,514	(1,065,226,295)	1,088,071,945

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

36. Баланстан тыс міндеттемелер

Ұлттық Банкте кредиттік ресурстарды беру жөнінде міндеттемелер бар. Бұл міндеттемелер мақұлданған кредит және овердрафт нысанындағы кредиттік ресурстар беруді көздейді.

Ұлттық Банк банк кепілдігін береді және өз клиенттерінің үшінші тұлғалар алдындағы міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету мақсатында аккредитивтер ашады. Көрсетілген келісімдер лимиттерді белгілейді және әдетте, бес жылға дейінгі қолданыс мерзімі бар.

Баланстан тыс міндеттемелердің шарттық сомасы бұдан әрі кестеде санаттар бойынша көрсетілген. Кредиттерді беру бойынша міндеттемелерге қатысты кестеде көрсетілген сомалар көрсетілген сомалар толық орындалатындығын болжайды. Кепілдіктер мен аккредитивтерге қатысты кестеде көрсетілген сомалар, егер қарсы агенттер өз міндеттемелерін шарт талаптарына сәйкес орындай алмаған жағдайда, есепті күндегі жағдай бойынша көрсетілген бухгалтерлік зиянның ең көп шамасын білдіреді.

	2013 ж. мың теңге	2012 ж. мың теңге
Шартқа сәйкес сома		
Кепілдіктер мен аккредитивтер	645,754	414,784
Кредиттерді және кредиттік желілерді беру жөніндегі міндеттемелер	96,607	96,607
	742,361	511,391

Міндеттемелер орындаусыз аяқталуы немесе тоқтатылуы мүмкін болғандықтан, жоғарыда көрсетілген барлық міндеттемелер күтілетін ақша қаражатының әкетілуін көрсетпейді.

37. Шартты міндеттемелер

Сақтандыру

Қазақстан Республикасында сақтандыру қызметінің нарығы даму сатысында, сондықтан басқа елдерде қолданылатын сақтандыру нысандарына Қазақстан Республикасында әлі де қол жеткізілген жоқ. Ұлттық Банк толық көлемде үйлер мен жабдықтарды сақтандыруды, Ұлттық Банктің мүлкін пайдалану нәтижесінде келтірілген мүлктік немесе экологиялық зиянға қатысты үшінші тұлғалардың жауапкершілігіне қатысты немесе Ұлттық Банктің қызметіне қатысты басқа жағдайларда қызметті уақытша тоқтатуды жүзеге асырған жоқ. Ұлттық Банк өз қызметін жеткілікті деңгейде сақтандырмаған кезеңге дейін келтірілген зияндар немесе белгіленген активтерден айрылу Ұлттық Банктің қызметі мен қаржы жағдайына едәуір теріс әсер етуі мүмкін деген тәуекел бар.

Аяқталмаған сот талқылаулары

Басшылықтың қандай да болмасын маңызды нақты немесе аяқталмаған сот талқылаулары туралы, сондай-ақ Ұлттық Банкке қарсы қойылуы мүмкін әлеуетті талап туралы ақпараты жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Шартты салық міндеттемелері

Қазақстан Республикасының салық жүйесі біршама жаңа болып табылады және қолданысының кері күші болуы мүмкін және көбінесе нақты емес және қарама-қайшы, біржақты түсіндірілмейтін, салық органдары тарапынан әр түрлі түсіндірулерге жол берілетін, жиі өзгеретін нормативтік құжаттармен, нормативтік құжаттарды ресми түсіндірумен және сот органдарының шешімдерімен сипатталады. Салықтарды дұрыс есептеу өкілеттілігіне елеулі айыппұлдар салу, тұрақсыздық айыбын және пайызды есептеу кіретін органдар тарапынан қаралады және жан-жақты тексеріледі. Салық кезеңі осы салық кезеңінен кейінгі бес күнтізбелік жыл ішінде салық органдарының тарапынан тексеруге ашық болады. Дегенмен, белгілі бір жағдайларда салық кезеңі көрсетілген мерзімнен ұзағырақ ашық бола алады. Қазақстан Республикасындағы соңғы оқиғалар салық органдары салық заңнамасының түсіндірмелеріне және орындалуына қатысты барынша қатаң позицияны ұстанатынын көрсетеді.

Бұл жағдайлар Қазақстан Республикасында басқа елдердегіден анағұрлым асатын салық тәуекелдерін туындатады. Басшылықтың пікірі бойынша, Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасын, нормативтік құжаттардың және сот органдары шешімдерінің ресми түсіндірмелерін басшылықтың түсінуіне қарай салық міндеттемелері осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте толық көрсетілді. Алайда түрлі реттеуіш органдардың салық заңнамасын түсінулері басшылықтың пікірінен бөлек болуы фактісін назарға ала отырып, реттеуіш органы тарапынан мәжбүрлеп ықпал ету шарларын қолданған жағдайда, Ұлттық Банктің қаржылық жағдайына олар елеулі түрде әсер етуі мүмкін.

38. Қорларды басқару, сенімгерлікпен басқару және кастодиандық қызмет.

Қорларды басқару және сенімгерлікпен басқару бойынша қызмет

Ұлттық Банк трастық компанияларға, зейнетақы қорларына және басқа ұйымдарға сенімгерлік басқару бойынша қызметтер көрсетеді, атап айтқанда активтерді басқарады немесе клиенттердің нұсқауларына сәйкес алынған қаражатты әртүрлі қаржы құралдарына инвестициялайды. Ұлттық Банк осы көрсетілген қызметтер үшін комиссиялық сыйақы алады. Сенімгерлік басқаруға алынған активтер Ұлттық Банктің активтері болып табылмайды және тиісінше оның қаржылық жағдай бойынша шоғырландырылған есебінде көрсетілмейді. Ұлттық Банк көрсетілген салымдарды жүзеге асыру кезінде көрсетілген инвестицияларға кепілдік бермейтіндіктен, кредиттік тәуекелге ұшырамайды.

Ұлттық Банк бөгде ұйымдардың тапсырмасы бойынша басқарған активтердің жалпы сомасы 2013 және 2012 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, тиісінше, 596,887,820 мың теңге және 459,724,958 мың теңге болды.

Ұлттық Банк басқарған Қазақстан Республикасы Ұлттық Қоры активтерінің жалпы сомасы 2013 және 2012 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, тиісінше, 11,755,676,721 мың теңгені және 9,427,727,651 мың теңгені құрады. ҚРҰБ-тың инвестициялық саясатына сәйкес аталған активтердің бөлігін басқаруды сыртқы басқарушылар жүзеге асырады.

Кастодиандық қызмет

Ұлттық Банк 2013 жылы «БЖЗҚ» АҚ-ға кастодиандық қызметті көрсетті. Өзінің клиенттеріне 2012 жылы кастодиандық қызметті көрсеткен жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Депоненттердің активтері

Қазақстан Ұлттық Банкі 2012 жылғы 26 қарашада қаржы құралдарының және өз клиенттері ақшасының есебін жүргізетін «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» акционерлік қоғамының акцияларын сатып алды. Орталық депозитарийдің қаржы құралдарының және клиенттері ақшасының есебі Орталық депозитарийдің өзіне тиесілі қаржы құралдары мен ақшасынан жеке баланстан тыс шоттарда жүзеге асырылады.

Орталық депозитарийде номиналды ұстауда және депоненттердің банктік шоттарында болған қаржы құралдары мен ақшаның жалпы сомасы 2013 және 2012 жылдардағы 31 тоқсандағы жағдай бойынша, тиісінше, 35,223,713,271 мың теңге және 15,986,938,758 мың теңге болды.

39. Байланысты тараптармен операциялар

Директорлар кеңесімен және Басқарма мүшелерімен операциялар

2013 және 2012 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін Ұлттық Банк Басқармасының және Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы, тиісінше, 717,063 мың теңгені және 779,416 мың теңгені құрайды. Сыйақыға жалақы мен төлемдер қосылған.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Басқа байланысты тараптармен операциялар

2013 және 2012 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттар бойынша қалдықтар және орташа пайыздық мөлшерлемелер, сондай-ақ 2013 және 2012 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін басқа байланысты тараптармен операциялар бойынша тиісті пайда немесе зиян төмендегілерден тұрады:

	Мемлекеттік компаниялар мен ұйымдар			
	2013 жылғы 31 желтоқсан		2012 жылғы 31 желтоқсан	
	мың теңге	Сыйақының орташа мөлшерлемесі, %	мың теңге	Сыйақының орташа мөлшерлемесі, %
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп				
АКТИВТЕР				
Банктер мен басқа институттардағы шоттар мен депозиттер	1,286,810	-	1,365,029	-
Кері РЕПО мәмілелері	546,502,195	5.50	553,788,645	5.53
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	463,175,960	5.17	249,994,654	5.11
Өтелгенге дейінұсталатын инвестициялар	57,894,065	4.02	56,155,772	6.64
Ағымдағы салық активі	325,080	-	192,814	-
Кейінге қалдырылған салық активі	4,510	-	86,489	-
Басқа да активтер	7,646,141	-	823,096	-
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Банктер мен басқа да институттардың қаражаттары	160,278,275	0.45	192,088,981	0.56
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	749,020,680	-	606,710,642	-
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	299,374,819	-	177,848,958	-
Клиенттердің шоттары	89,224,811	-	359,805,709	-
Шығарылған борыштықбағалы қағаздар	-	-	40,523,488	-
Ағымдағы салықміндеттемесі	10,273	-	36,663	-
Кейінге қалдырылған салықміндеттемесі	1,514,492	-	1,249,460	-
Басқа да міндеттемелер	446,558	-	502,343	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

	Мемлекеттік компаниялар мен ұйымдар			
	2013 жылғы 31 желтоқсан		2012 жылғы 31 желтоқсан	
	мың теңге	Сыйақының орташа мөлшерлемесі, %	мың теңге	Сыйақының орташа мөлшерлемесі, % %
Пайда мен зияндар жөніндегі шоғырландырылған есеп				
Пайыздық кірістер	45,862,752		39,281,931	
Пайыздық шығыстар	(995,787)		(1,450,314)	
Комиссиялық кірістер	4,354,539		3,932,733	
Комиссиялық шығыстар	(357,671)		(28,444)	
Сату үшін қолда бар қаржы активтерімен операциялардан түсетін таза пайда	5,071		863	
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялардан болатын зияндар	-		(15,170,270)	
Басқа операциялық кірістер, нетто	2,218,787		2,223,206	
Банкноттар мен монеталар шығаруға жұмсалған шығыстар	(41,235)		(39,489)	
Басқа да ұйымдарды қаржыландыру	(198,482)		(182,017)	
Қызметкерлерге арналған шығыстар	(213,309)		(7,929)	
Басқа да жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыстар	(951,325)		(393,046)	
Табыс салығы бойынша шығыстар	(901,236)		(1,433,185)	

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

40. Қаржы активтері мен міндеттемелері: әділ құны және есептік жіктеулер Есептік жіктеулер және әділ құны

Келесі кесте 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

мың теңге	Әділ құны бойынша бағаланатын	Өтелгенге дейін ұсталатын	Кредиттер және дебиторлық берешек	Сату үшін қолда бар	Аморти- зацияланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	-	20,771,701	-	-	20,771,701	20,771,701
Алтын	855,239,300	-	-	-	-	855,239,300	855,239,300
Банктердің және басқа қаржы институттарының қаражаттары мен шоттары	-	-	778,600,511	-	-	778,600,511	778,600,511
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	485,690,789	-	-	-	-	485,690,789	485,690,789
Кері репо мәмілелері	-	-	573,139,668	-	-	573,139,668	573,095,222
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	-	-	-	2,214,257,326	-	2,214,257,326	2,214,257,326
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар	-	57,980,208	-	-	-	57,980,208	57,980,208
Басқа да қаржы активтері	-	-	4,867,109	-	-	4,867,109	4,867,109
	1,340,930,089	57,980,208	1,377,378,989	2,214,257,326	-	4,990,546,612	4,990,502,166
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	1,763,275,779	1,763,275,779	1,763,275,779
Банктердің және басқа қаржы институттарының қаражаттары	-	-	-	-	1,088,063,218	1,088,063,218	1,088,063,218
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	252,414	-	-	-	-	252,414	252,414
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	-	749,020,680	749,020,680	749,020,680
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	-	-	-	299,374,819	299,374,819	299,374,819
Клиенттердің шоттары	-	-	-	-	89,426,291	89,426,291	89,426,291
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	-	3,597,913	3,597,913	3,597,913
Кепілдік беру қорының резервтері	-	-	-	-	133,658,087	133,658,087	133,658,087
Басқа да қаржы міндеттемелері	-	-	-	-	2,700,095	2,700,095	2,700,095
	252,414	-	-	-	4,129,116,882	4,129,369,296	4,129,369,296

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Келесі кесте 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

мың теңге	Әділ құны бойынша бағаланатын	Өтелгенге дейін ұсталатын	Кредиттер және дебиторлық берешек	Сату үшін қолда бар	Аморти- зацияланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	-	9,969,355	-	-	9,969,355	9,969,355
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	-	-	735,238,828	-	-	735,238,828	735,238,828
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	302,392,225	-	-	-	-	302,392,225	302,392,225
Кері репо мәмілелері	-	-	578,002,980	-	-	578,002,980	578,002,980
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	-	-	-	2,636,135,268	-	2,636,135,268	2,636,135,268
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар	-	56,155,772	-	-	-	56,155,772	56,155,772
Басқа да қаржылық активтер	-	-	4,103,444	-	-	4,103,444	4,103,444
	302,392,225	56,155,772	1,327,314,607	2,636,135,268	-	4,321,997,872	4,321,997,872
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	1,737,000,230	1,737,000,230	1,737,000,230
Банктердің және басқа қаржы институттарының қаражаттары	-	-	-	-	1,010,832,334	1,010,832,334	1,010,832,334
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	269,103	-	-	-	-	269,103	269,103
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	-	606,710,642	606,710,642	606,710,642
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	-	-	-	177,848,958	177,848,958	177,848,958
Клиенттердің шоттары	-	-	-	-	359,938,341	359,938,341	359,938,341
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	-	168,354,440	168,354,440	168,354,440
Кепілдік беру қорының резервтері	-	-	-	-	97,661,126	97,661,126	97,661,126
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	-	-	-	2,313,048	2,313,048	2,313,048
	269,103	-	-	-	4,160,659,119	4,160,928,222	4,160,928,222

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Есептік жіктеулер және әділ құны, жалғасы

Әділ құнды бағалау жақсы таныс, осындай мәмілелерді жасауды қалайтын, бір-бірінен тәуелсіз тараптар арасында қаржы құралы айырбасталуы мүмкін болатын құнды анағұрлым дәл анықтауға бағытталған. Алайда, қазіргі кездегі бағалаудың айқын еместігі мен субъективтілігіне байланысты әділ құн активтерді дереу сату немесе міндеттемелерді орындау жасалуы мүмкін құн ретінде қаралмауы тиіс.

Әділ құнды бағалау иерархиясы

Ұлттық Банк қаржы жағдайы жөніндегі шоғырландырылған есептілікте көрсетілген қаржы құралдарының әділ құнын көрсетілген бағаларды қалыптастыру кезінде қолданылатын деректердің маңыздылығын ескеретін, әділ құнды бағалаудың төмендегі иерархиясын пайдалана отырып бағалайды.

- 1-деңгей: Бірдей қаржы құралдарына қатысты актив нарығында белгіленетін бағалар (түзетілмеген).
- 2-деңгей: Тікелей (яғни баға белгілеуде) немесе жанама (яғни баға белгілеуден шығатын деректер) қол жетімді нарықтық деректерге негізделген бағалау әдістері. Бұл санатқа мыналарды пайдалана отырып бағаланатын құралдар енеді: ұқсас құралдарға арналған активтік нарықта нарықтық баға белгілеу, активтік ретінде қаралмайтын нарықта бірдей немесе ұқсас құралдарға арналған нарықтық баға белгілеу немесе барлық пайдаланылатын деректер бақыланатын нарықтық деректерге тікелей немесе жанама негізделетін басқа да бағалау әдістері.
- 3-деңгей: Бақыланбайтын нарықтық деректерге негізделген бағалау әдістері. Бұл санатқа бақыланатын нарықтық деректерге негізделмеген ақпаратты пайдалана отырып бағаланатын құралдар енеді, бұл ретте мұндай бақыланбайтын деректер құралды бағалауға маңызды әсер етеді. Бұл санатқа құралдар арасында айырманы көрсету үшін маңызды бақыланбайтын баға белгілеуді немесе пайымдауларды пайдалану талап етілетін ұқсас құралдарға арналған, баға белгілеуге негізделген құралдар кіреді.

Бұдан әрі кестеде 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы құралдарын әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша талдау келтіріледі:

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	Жиынтығы
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары			
- Сауда-саттыққа арналған қаржы құралдары	-	485,228,686	485,228,686
- Туынды активтер	-	462,103	462,103
- Туынды міндеттемелер	-	(252,414)	(252,414)
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері			
- Боруштық құралдар және тіркелген кірістілігі бар басқа құралдар	1,732,480,734	481,742,600	2,214,223,334
- Үлестік инвестициялар	-	33,992	33,992
	1,732,480,734	967,214,967	2,699,695,701

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Бұдан әрі кестеде 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы құралдарын әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша талдау келтіріледі:

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	Жиынтығы
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары			
- Сауда-саттыққа арналған қаржы құралдары	302,026,977	-	302,026,977
- Туынды активтер	-	365,248	365,248
- Туынды міндеттемелер	-	(269,103)	(269,103)
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері			
- Борыштық құралдар және тіркелген кірістілігі бар басқа құралдар	2,344,491,743	291,592,075	2,636,083,818
- Үлестік инвестициялар	-	51,450	51,450
	2,646,518,720	291,739,670	2,938,258,390

41. Еншілес компанияны және бақыланбайтын үлесті сатып алу

2013 жылы «Бағалы қағаздар рыногы туралы» 2003 жылғы 2 шілдедегі және «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2012 жылғы 26 қарашадағы Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бағалы қағаздардың ұйымдастырылмаған нарығында жазылу арқылы бір акцияға 4,657.18 теңге баланстық құны бойынша 397,014 дана санындағы «Қазақстан қор биржасы» АҚ-ның акцияларын сатып алуын мақұлдады.

Сатып алынған еншілес ұйымның Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігінде танылған активтері мен міндеттемелері сатып алу күніндегі жағдай бойынша мынадай түрде беріледі:

мың теңге	Сатып алынған күнгі жағдай бойынша танылған сомалар
Активтер	
Ақша қаражаты және оның баламалары	1,938,532
Банктердегі шоттар мен депозиттер	1,259,795
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар	111,634
Қауымдастық ұйымдарға инвестициялар	177,835
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	1,434,552
Басқа да активтер	71,842

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

	Сатып алынған күнгі жағдай бойынша танылған сомалар
Міндеттемелер	
Басқа міндеттемелер	(506,715)
Таза сәйкестендірілген активтер мен міндеттемелер	4,487,475
Танылған бақыланбайтын үлес	(2,239,245)
Ақша қаражатымен төлеу	(1,848,966)
«ҚҚБ» АҚ акцияларын ақысыз алу	(348,986)
Еншілес ұйымды сатып алудан түсетін таза кіріс	50,278
Келіп түскен ақша қаражаты мен олардың баламалары	1,938,532
Төленген өтеу	(1,848,966)
Ақша қаражатының таза түсімі	89,566

Ұлттық Банк 2012 жылғы желтоқсанда «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ акцияларының қосымша шығарылымын 5,600 мың теңге сомасына толық сатып алды. Мұндай сатып алу Ұлттық Банктің капиталдағы үлесін 49.79%-дан 54.98%-ға дейін ұлғайтты және еншілес ұйымды сатып алу ретінде көрсетілді.

Сатып алынған еншілес ұйымның Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігінде танылған активтері мен міндеттемелері сатып алу күнінде мынадай берілуі мүмкін:

	Сатып алынған күнгі жағдай бойынша танылған сомалар
мың теңге	
Активтер	
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	105,878
Банктердегі шоттар мен депозиттер	173,939
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар	1,198,150
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	186,770
Негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтер	92,558
Басқа да активтер	200,821
Міндеттемелер	
Басқа да міндеттемелер	(26,776)
Таза сәйкестендірілетін активтер мен міндеттемелер	1,931,340
Қауымдасқан ұйымдарға инвестицияларды тануды тоқтату	(929,627)
Бақыланбайтын акционердің танылған үлесі	(869,461)
Төленген өтеу	(5,600)
Еншілес ұйымды сатып алудан түскен таза кіріс	126,652
Келіп түскен ақша қаражаты мен олардың баламалары	105,878
Төленген өтеу	(5,600)
Ақша қаражатының таза түсімі	100,278

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Сатып алынған еншілес ұйымның өтелген мерзімге дейін ұсталатын бағалы қағаздарының портфелі мемлекеттік бағалы қағаздардан құралады, олардың әділ құны олардың бастапқы құнына шамалағанда сәйкес келеді. Басшылық бұл фактордың және басқа сәйкестендірілетін активтер мен міндеттемелердің талдамасы негізінде сатып алу күнінде сәйкестендірілетін активтер мен міндеттемелердің әділ құны олардың баланстық құнына шамамен сәйкес болған деген қорытындыға келді. Сатып алудың бақылау күнінде қауымдасқан ұйымдарға жасалатын инвестициялардың баланстық құны мен сатып алынған таза активтердің үлесін шегергенде төленген өтем арасындағы 126,652 мың теңге мөлшеріндегі айырма басқа да кірістің құрамында көрсетіледі.

Акцияларының 45,02% меншік иелеріне тиесілі еншілес ұйымның таза сәйкестендірілетін активтері мен міндеттемелерінің бөлігін құрайтын 869,461 мың теңге мөлшеріндегі бақыланбайтын үлесі сатып алу кезінде танылды.

«Бағалы қағаздардың бірыңғай тіркелімі» АҚ-ның бақыланбайтын үлестері 2012 жылы еншілес ұйымның капиталына 26,483 мың теңгені енгізді.

42. Еншілес ұйымды және бақыланбайтын үлесті есептен шығару

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы, «Мемлекеттік мүлік туралы» 2011 жылғы 1 наурыздағы Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес Қазақстан Республикасының зейнетақы жүйесін реформалау шегінде Қазақстан Ұлттық Банкіне тиесілі «МЖЗҚ» жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының жай акцияларының 9,444,873 дана санындағы акцияларының мемлекеттік пакеті Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетіне ақысыз берілді.

Еншілес ұйымның есептен шығарылған активтері мен міндеттемелері есептен шығару күнінде мынадай берілуі мүмкін:

мың теңге	Есептен шығару күнгі жағдай бойынша сомасы
Активтер	
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	1,174,576
Банктердегі шоттар мен депозиттер	6,653,761
Сату үшін қолда бар инвестициялар	7,722,525
Негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтер	357,070
Басқа да активтер	1,583,940
Активтердің жиынтығы	17,491,872
Міндеттемелер	
Басқа да міндеттемелер	(1,288,692)
Міндеттемелердің жиынтығы	(1,288,692)
Есептен шығарылған таза активтер	16,203,180

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Еншілес ұйымды есептен шығарудан болған зиян

	2013 жыл
ҚРҰБ-тың «МЖЗҚ» ЖЗҚ АҚ-ның жарғылық капиталына инвестициялары	7,795,247
Резервтік капитал	4,056,517
Қосымша төленген капитал	3,666
«МЖЗҚ» ЖЗҚ АҚ-ны бақылауды жоғалтқан кезде меншікті капиталдан кері жіктелген, сату үшін қолда бар қаржы активтері бойынша жинақталған кіріс (шығыс)	(318,165)
«МЖЗҚ» ЖЗҚ АҚ-ны бақылауды жоғалтқан кезде меншікті капиталдан кері жіктелген, жинақталған бағамдық айырмашылықтар	2,247
Өткен жылдардың бөлінбеген кірісі	4,636,285
Есепті кезеңнің бөлінбеген кірісі	809,861
Азшылық үлесін сатып алудан болған зиян	(782,478)
Есептен шығарудан болған зиян	16,203,180

43. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

ҚРҰБ 2013 және 2012 жылдар ішінде қазақстандық теңгенің АҚШ долларына айырбастау бағамын 1 доллар үшін 147,50 теңгеден бастап 1 доллар үшін 154,52 теңгеге дейінгі шекте ұстап тұрды.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі 2014 жылғы 11 ақпанда теңгенің айырбастау бағамын қалыптастыру процесіне араласуын уақытша қысқартуға шешім қабылдады. Қорытындысында, 2014 жылғы 12 ақпанда теңгенің 1 АҚШ доллары үшін айырбастау бағамы 184.55-ке дейін әлсіреді, яғни шамамен 19%-ға түсті. Жалпы алғанда, қаржы нарығы мен экономиканың тұрақсыздануына жол бермеу үшін Ұлттық Банк теңге бағамының АҚШ долларына қатысты ауытқу дәлізін 1 АҚШ доллары үшін 182-188 теңге диапазонында белгілеуді жоспарлап отыр.

Ұлттық Банктің басшылығы айырбастау бағамдары өзгеруінің ықтималды әсерін 35-ескертуде ұсынылған өзінің валюталық тәуекелдің әсері талдауында бағалады.